

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۰۱
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۱۵
(صفحه ۲۲۵-۲۹۲)

ضوابط سلطانی؛ دستورالعمل کاربردی مهرهای اداره‌های تیپو سلطان

(متن منقح براساس دو نسخه برتیش لایبریری و کتابخانه انجمن رایل ایشیانتک، لندن)

چندر شیکهر* (استاد دانشگاه دهلی)

مقدمه

تیپو سلطان (۱۷۵۰-۱۷۹۹) حکمران شجاع دکن بود که در منطقه میسور نزدیک به دو دهه پادشاهی کرد. این دوره زمانی بود که انگلیسی‌ها سلطه خودشان را در دکن هم مستحکم کرده بودند؛ اما حیدرعلی، پدر تیپو سلطان، را مانع گسترش سلطه خود یافتند. بعد از سرگذشت حیدرعلی در ۱۷۸۲، تیپو سلطان در ادامه سیاست پدر خود، با قدرت علیه انگلیسی‌ها مبارزه کرد و در جنگی انگلیسی‌ها را شکست فاحش داد و مجبور به قرار داد صلح کرد؛ اما نتوانست همسایه خود، نظام حیدرآباد و مراته‌ها، را قانع به حمایت و همکاری علیه انگلیسی‌ها کند. نظام حیدرآباد که او هم تیپو را بزرگ‌ترین دشمن خود می‌دید و مثل مراته‌ها همدست انگلیسی‌ها شده در نهایت در جنگ سری رنگاپتن به سال ۱۷۹۹ شکست دادند و او را کشتند.

* chshekhar58@gmail.com

دستیابی به نسخه‌های کتاب مزبور به همت خانم دکتر نندنی چترجی، استاد تاریخ و مدیر مرکز مطالعات آسیای جنوبی، دانشگاه ایکزتر انگلیس مقدور شد. این کار جزو پروژه اسناد حقوقی در قلمروی فرهنگ فارسی در دوره قرون ۱۶ الی ۱۸ میلادی است.

Prof. Chandher Shekhar
Director, Lal Bahadur Shastri Center for Indian Culture (ICCR),
Embassy of India, Tashkent, Uzbekistan

بعد از کشتار نیروی تیپو، خزانه و اسلحه‌خانه و کتابخانه او مورد تاراج افسران انگلیسی قرار گرفت و امروز خانواده‌های آن افسران انگلیسی که صاحب اموال تیپو شده بوده‌اند، آن را یا از راه مناقصه می‌فروشند یا موزه‌ها ساخته‌اند. تنها در موزه بولمنت، نزدیک فروشم (منطقه کنت) در انگلیس تعداد زیادی اسلحه مزین به انواع و اقسام جواهرات و مطلا موجود است که جورج هیرس اول، که براساس شجاع‌نمایی در جنگ با تیپو در سال ۱۷۹۹ ارتقاء یافته و به‌عنوان لرد مفتخر شده بود، آن اسلحه‌ها را از راه دریا، در دویست بسته چوبی از خزانه تیپو سلطان به فروشم برده بود. جالب است که آن بسته‌ها را برای اولین بار چند سال پیش باز کردند. امروز تعدادی از آن اسلحه‌ها همراه کتیبه‌های فارسی و عربی به‌صورت آیات قرآنی و اشعار فارسی، که حتی روی یکی از آن‌ها متن ترکی به آب طلا و نقره به‌صورت تهنشین^۱ و برآورد و تهذیب کاری شده است، همه در آن موزه است. بنده به سال ۲۰۱۴ تک‌تک آن‌ها را خوانده‌ام و به انگلیسی ترجمه کرده‌ام.

در دوران دستبرد به اموال تیپو سلطان، کتابخانه وی را هم نخستین بار به فورت ولیم کالج کلکته بردند. چارلز استیوارت^۲، استاد عربی و فارسی و هندوستانی در فورت ولیم کالج، فهرست‌نگار اولیه گنجینه کتابخانه تیپو، از دوازده هزار قلم کتاب که داشت فقط ۱۰۱۹ را در فهرست خود توضیح مختصری داده است. تعداد زیادی کتاب، گزارش و امضای تیپو سلطان دارد و اغلب کتاب‌ها از کتابخانه حاکمان همسایه‌های مغلوب مثل نواب عبدالوهاب، نواب چتور که به دست حیدرعلی به سال ۱۷۸۰ شکست خورد، به زندان سری رنگاپتم فرستاده شده است^۳. بنابر تحقیقات اخیر روشن شده که تیپو عاشق کتب نفیس و خریدار نسخ خطی هم بوده است. از سال ۱۸۰۱ کتاب‌های تیپو ابتدا به اداره کمپانی هند و بعد به برخی کتابخانه‌های دانشگاه‌هایی چون کمبریج، اکسفورد و کتابخانه شاهی انگلیس^۴ اهداء گردید. جزئیات توزیع و بخش کتب تیپو و دستبرد به اموال وی را محققان تکذیب کرده‌اند، از جمله خانم کیت تلشچر به شدت این مسئله را تکذیب کرده است^۵.

۱. امروز این صنعت در دکن (جنوب هند) بیدری نامیده می‌شود.

2. A Descriptive catalogue of the oriental library of the late Tippoo Sultan of Mysore, to which are prefixed memoirs of Hyder Ali Khan and his son Tippoo Sultan / by Charles Stewart. 1809

۳. تحلیل و تجزیه برای بازیابی مهرهایی تیپو سلطان: خانم دکتر ارسلا سیمس ویلیم، مسئول بخش نسخ فارسی و عربی، مطالعات آسیا و آمریکا، کتابخانه انگلیس، لندن، بلاگ، پنج آوریل، ۲۰۱۸.

۴. امروز بنام Royal Collection Trust نامیده می‌شود.

5. Kate Teltcher, India Inscribed: European and British Writing on India, 1600-1800, Oxford University Press, 1995

در سال ۲۰۱۴ بنده مدتی در کتابخانه انگلیس برای کارهای پژوهشی حضور یافتم و به خواندن و نسخه‌برداری از اوراق نسخ فارسی و اردو پرداختم. در همان ایام کتاب دستورالعمل اداری در باب اداری به دستم رسید. جالب توجه است که از این دستورالعمل دو نسخه موجود است. اساساً این کتاب اطلاعاتی دقیق در باب مهرهای رایج در اداره‌های مختلف و همچنین اطلاعاتی در باب حیوانات باربر و حیوانات مورد استفاده در جنگ ارائه داده است. مهرها، طبق باستان‌شناسی و نمونه‌های باقی‌مانده از آن‌ها در موزه لوور پاریس، از زمان قدیم جزء امور اداری بوده است.

در باب استفاده مهرها در دوره گورکانیان هند، محمد مؤمن نوشته: فرهنگ و تمدن فارسی و ایرانی در شبه‌قاره با ورود حکومت اسلامی موجب دستیابی کار و روزگار گردید تا اواخر قرن ۱۸ تعداد بزرگی از اهالی هند بزرگ، شامل جنوب هند موسوم به دکن، شغلی به دست آورده بودند. و یکی از ابزارهای کاریابی زبان فارسی بوده است. اغلب فارسی‌آموزان هندی در دفاتر و اداره‌جات منشیانی بودند که مشغول نگارش نامه‌های متفاوت بودند و تثبیت مهر روی این نامه‌ها نمایانگر مهرهای مورد استفاده آن زمان است. استفاده مهرها در زمان گورکانیان هند ادامه نظام اداری تیموری بوده. آیین اکبری در باب سکه‌زنی و انواع و اقسام سکه اطلاعات کامل و وافر دارد.^۱

ذکر مهرکن‌ها به‌ویژه در زمان جهانگیر و شاهجهان در نوشته‌های ادبی و تاریخ دیده می‌شود. مولانا مقصود مهرکن از دوره شاهجهان و مولانا علی احمد دهلوی انواع و اقسام مهرها را ساختند، از جمله مهری به نام اوزک که روی فرمان شاهی به‌عنوان فرمان ثابت زده می‌شد و مربع شکل بود و عبارت الله اکبر جل جلاله داشت. هیچ نوشته شاهی بدون مهر (مثل امروز) اعتباری نداشت و مهرهای خاص شاهی یا در دست ولیعهد بود یا در دست وزیر. در زمان شاهجهان، مهر خاصه بعد از درگذشت ممتازمحل به دست شاهزاده جهان‌آرا بیگم بوده است. آندرام مخلص در باب ارزش مهر می‌نویسد:

مانند مهر وصل سند بهر اعتبار
ما مهر خامشی به لب خویش کرده‌ایم^۲

علاوه بر اسناد شاهی، برای کتابخانه‌ها هم مهر کنده می‌شد. از برخی نسخ پیداست که کتابخانه‌های شاهی، چه قبل از گورکانیان مثلاً در زمان سلطان ناصرالدین خلجی مالوه و چه در زمان گورکانیان از جمله در عهد وزارت عبدالرحیم خان خانان مهرهای خاص برای کتابخانه داشتند. رساله حاضر که دستورالعملی است از زمان دولت تیبو سلطان، حاکی از مهرهایی است که در

۱۱. آیین اکبری، مجلد پنجم، آیین پنجم، چاپ علیگر، ۲۰۰۵، ص ۵۲.

2. *Miratul Istelah*, Ed. Chander Shekhar, A. H. Ghilchikani & H. Yousefdahi, Tehran, 2016, p. 449

دستگاه‌های مختلف بنا به تصویب و حکم تیپو سلطان کنده شده و برای کارهایی دولتی مورد استفاده قرار گرفته است. متن این رساله براساس دو نسخه که یکی در کتابخانه انگلیس^۱ و یکی در کتابخانه رایل ایشیاتک نگهداری می‌شود، تصحیح شده است. نسخه انگلیسی با شماره IO 2379 و نسخه کتابخانه رایل ایشیاتک با شماره Per 171 ثبت گردیده است. برخی اوراق دو نسخه در این متن هم به‌عنوان نمونه گذاشته شده است. هر دو نسخه دارای جلد چرمی قرمز رنگی است که در وسط آن در داخل مهر الله و اسمای آل خمس و در چهار گوشه اسمای خلفای راشدین کنده شده است. چارلز استوارت در فهرست کتابخانه تیپو مرقوم نموده که همین شیوه تزئین جلد روی کتاب‌های دیگر هم موجود است. مهر دارای اسم تیپو به‌صورت طغرای شیرمانندی در این کتب ثبت شده است. از نیمه دوم استفاده کاغذ آبی رنگی در نسخ فارسی هندی دیده می‌شود که در نسخه رایل ایشیاتک همان‌گونه است.

این رساله که به چهار باب و چند فصل منقسم شده دارای اطلاعات در باب اندازه و شیوه ساخت و مواد برای کندن مهر است. همچنان علم‌هایی که در هر بخش باید استفاده شود در این رساله ترسیم شده است. در این رساله توضیحات درباره داغ‌زنی روی حیوانات جنگی هم توضیح داده شده است؛ مثلاً در باب شیوه داغ‌زنی عدالت‌خانه لشکر نوشته شده: داغ حضور عسکر کچهری ببری استاده طول ببری یک گره و پا و انگشت عرض در میان ببری پا و کم یک انگشت. از مهر و داغ پیدا است که نشانه شیر ببر در همه نشانه‌های سلطنت خداداد تیپو سلطان اهمیت ویژه داشت.

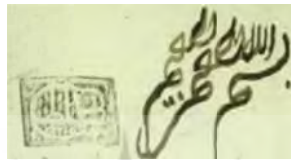
امیدوارم این رساله برای محققان تاریخ به‌عنوان منبع اولیه مورد استفاده قرار گیرد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. البته در کتابخانه انگلیس دو نسخه موجود است که فقط از یکی از آن‌ها استفاده شده است.

[P1/8193] عن امیرالمؤمنین علی کرم الله وجهه
طَوَّلَ بَاءَ بِسْمِ اللَّهِ وَأَظْهَرَ أَسْنَانَ السَّيْنِ
دراز کن باء بسم الله را و ظاهر کن دندان‌های سین را

و طَوَّلَ نُونَ الرَّحْمَنِ وَجَوَّفَ الْمِيمَاتِ
و دراز کن نونِ رحمن را و مجوف کن سرهای میمات را

[P2/8194] بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَصْحَابِ أَجْمَعِينَ بدانکه آفریدگار عالم و آدم چون انواع کاینات را به وقت موعود از ممکن غیب به منصبه شهود جلوه‌گر و منور، بنی نوع بشر را از سایر اجناس و انواع شرف امتیاز بخشیده اصناف انسانی را به حسب اوضاع و اطوار علامتی کرامت نمود و همگی بسط زمین را به علامت جبال و رودبارها و راه‌ها معلوم خلاق گردانید و اهل روزگار را از تردد تحصیل سراغ و پی بری بلاد و امصار و ارهانید.

كما قال الله تعالى «الْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ. وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ»^۱ یعنی برانداخت بر زمین کوه‌های بلند را تا که پناه شود به شما و پیدا کرد رودبارها و راه‌ها را تا که شما راه‌یاب شوید و ظاهر کرد علامت و روشن ساخت ستارگان را تا اوشان راه یابند [P3/8195] لهذا حضرت شهنشاه جمجاه فلک بارگاه ستاره‌سپاه، خدیو خداآگاه، فروغ انجمن سلطنت و جهانبانی، خورشید نورپیرای عالم کشورستانی، خداوند دین و دولت، مؤسس اساس ملک و ملت، دُرّة التاج افسر خلافت عظمی، زینت بخش وساده سلطنت کبری، جمعیت بخش مجموعه اهل اسلام، مؤید دین حضرت خیرالانام، سر زمره مجاهدان ظفرکاب، امام غازیان نصرت انتساب، مذلت بخش اعدای دین متین، قدوة مؤیدان ملت خیرالمرسلین، مرکز دایره امن و امان، السلطان ابن السلطان

۱. سورة نحل (۱۶)، آیه ۱۵-۱۶.

حضرت ابوالفتح تیمو سلطان پادشاه غازی، خلدالله ملکه و سلطانه، برای تعارف و امتیاز سران و سرکردگان قوچ نصرت‌نشان و برای شش فرقه ریاست خداداد علامتی مقرر فرمودند به تاریخ بیست و یکم ماه حیدری سال حراست سنه ۱۲۲۴ مولود محمد^(ص) مطابق نوزدهم ربیع‌الاول [P4/8196] سنه ۱۱۲۱ هجری روز پنجشنبه در ساعت زهره در این کتاب به قید قلم آمده مشتمل است بر چهار باب: باب اول در بیان طرز قرص خاص و تقطیع علامت شش فرقه ریاست معه عهده‌داران و این مشتمل است بر هفت فصل: فصل اول در بیان طرز قرص خاص، فصل دوم در تقطیع علامت میرمیران و بخشیان و سپهداران و غیره عهده‌داران قوچ فیروزی، فصل سوم در علامت میرخازن، فصل چهارم در علامت میریم، فصل پنجم در علامت میر آصف و علاقه‌دارانشان، فصل ششم در بیان علامت صدور کچه‌ری، فصل هفتم در علامت ملک‌التجار؛ باب دوم در تقطیع مهر و طغرای اسم الله و الفاظ عربی دستخطی شش فرقه ریاست مشتمل بر شش فصل: فصل اول در تقطیع مهر و غیره علاقه‌داران میرمیران کچه‌ری، فصل دوم در تقطیع مهر و غیره میرخازن، فصل سوم در تقطیع مهر و غیره میریم، فصل چهارم در تقطیع مهر و غیره اصف کچه‌ری و علاقه‌داران [P5/8197] شان، فصل پنجم در تقطیع مهر و دستخط صدور، فصل ششم در تقطیع مهر و دستخط ملک‌التجار.

باب سیوم در بیان اعلام ظفراتسام سرکار خداداد، مشتمل بر چهار فصل: فصل اول در ضابطه علم‌های خاص، فصل دوم در ضابطه علم‌های قوچ فیروزی علاقه میرمیران، فصل سوم در ضابطه علم‌های علاقه میریم، فصل چهارم در ضابطه علم‌های صدور؛ باب چهارم مشتمل بر [دو] فصل: فصل اول در بیان شل نشستن برخورداران و راه رفتن در سواری و نصب خیمه، فصل دوم در بیان نشستن شش فرقه سلطنت خداداد در محفل خاص و راه رفتن در سواری و فرود آمدن در لشکر فیروزی.

[P6/8198] به تاریخ سیزدهم ماه خسروی سال حراست سنه ۱۲۲۴ م مولود محمد^(ص) مطابق دوازدهم شهر ربیع‌الثانی روز جمعه، بعد بیست و چهار گه‌ری روز که طلوع دلو و ساعت قمر و بسیار مبارک و مسعود است در دارالسلطنت همه قرص‌های علامت رمل خدمات مقرر شده تقسیم یافت.

باب اول در بیان تقطیع قرص‌هایی که بنابر شرف و عزت جمیع اهل خدمت و بنابر خود به دولت مقرر فرموده شده است و این باب مشتمل بر هفت فصل است؛

فصل اول در بیان طرز قرص خاصه جواهر و پارچه و طره جواهر و پارچه

قرص خاصه جواهر در میان زمرد یک انگشت و بازده طاها و گرد آن سه حاشیه میان حاشیه سه

طاها مقرّه هر دو رو هجده (۱۸) طاها و به‌کثیره دیواری هشت راد و طاها عرض جمله دورِ قرص گرداگرد یک طاها کم سه انگشت، در میان زمرد که رنگ باد است [P7/8199] و گرد آن حاشیه یاقوت که رنگ آب است و گرد آن رنگ نیلم رنگ آتش است و گرد آن پشک که یاقوت زرد است رنگ خاک است عوض نیلم و یاقوت زرد الماس لهریه‌دار را زیر آن رنگ نیلم و ورق طلا داده، رنگ نیلم و زرد کرده شده که نسبت به نیلم و پشک الماس گران‌قیمت است در میان قرص زمردی اول بسم الله الرحمن الرحيم و زیر آن الله اکبر و زیر آن حسبی الله نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر به دستور قرص پارچه و طره جواهر و پارچه تیار باشد.

مهر خاص معه تحریر طول یک انگشت عرض نیم انگشت طغرای شیر دهان مسجّع تیپو سلطان و به هر چهار کنج لفظ مولود محمد^(ص) و در میان طغرا شش بی‌ری:

[P8/8200]

دستخط خاص

دستخط افتتاح نامه

دستخط اختتام نامه

ضابطه قرص دلنمای کلان خاصه زمردی، عرض زمرد سه انگشت و گرد یک حاشیه یاقوت عرض آن پا و کم سه طاها و عرض ورق دیواری یک طاها، جمله عرض حاشیه هر دو بازو هفت و نیم طاها، مقره عرض تمام قرص سه انگشت و هفت و نیم طاها و طول قرص عین زمرد سه انگشت و دوازده طاها و حاشیه معه هر دو بازو هفت و نیم طاها مقره طول چهار انگشت و سه و نیم طاها و بالای قرص دلنما یک شاخ و دو برگ الماس کنول تراش رنگ هر دو برگ نیله و رنگ شاخ زرد است. در میان زمرد بالا بسم الله الرحمن الرحيم زیر آن حسبی الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر زیر آن لا اله الا الله محمد رسول الله کنده باید کرد.

[P9/8201] در عالم، اولاد اختیار خداست و در این مقدمه از شاه تا غربا در مقدمه حصّه و ترکه در

میان فرزندان قضایا شده خانمان همه‌ها خراب می‌شود و علی‌الخصوص در رؤسا از فساد مردم لکوک‌ها مقتول و مجروح و خانمان خلق الله خراب می‌شود و نیز حکم الله و حکم الرسول است که مقتضای و مناسب دیده در آنچه که رفاهیت و صلاح خلق الله باشد سلطان عمل نماید و همه مردم مطیع امر او باشند لهذا از سرکار خداداد چنین تقرر یافت اگر یک شخص را سه چهار پسر از یک زن شادی باشد در آن پسر کلاتی مالکِ ملکِ پدر باشد و دیگر پسران را اگر پسر کلانی که مالک است هرچه خواهد بدهد تقاضای دیگر برادران نیست و اگر پسر کلان روبروی پدر بمیرد پسر کلانی متوفی یعنی نبیره کلان مالکِ ملک شود و اگر نبیره نباشد در دیگر پسران هرکه کلان باشد آن را مالک گرداند و همچنین پسر کلان او مالک شود [P10/8202] همچنین بطناً بعد بطناً این سلسله جاری باشد و در این مقدمه قضاوت و غیره اربابِ شرع عمل در بابِ ترکه نمایند و هم مفصل در کتاب فتاوی محمدی مرقوم است بنابر آن امر نموده می‌شود که قرص علامات فرزند نجیب‌الطرفین سلاطین به فضل الله بین رشید و قابل ریاست را این است از پارچه ابریشمی در میان سبز بر آن آیه کلام مجید بسم الله الرحمن الرحیم حسبی الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر عرض متن سبز یک انگشت و یازده طاهای و حاشیه سرخ گرد یک طرف ده طاهای جمله عرض قرص یک طاهای کم سه انگشت ساخته بر صدر یعنی سینه بر پارچه پوشاکی می‌دوخته باشد.

[P11/8203] صفحه ساده

[P12/8204] صحه ساده

[P13/8205] فصل دوم، در تقطیع قرص علامت میرمیران و علاقه‌داران میرمیران کچهری ایشان تعلق به جنگ دارند به‌فضله جنگ آتشخانه است و رنگ آتش سیاه و آتش را از باد تأیید می‌رسد رنگ باد تیر (ه) لهذا قرص علامت ایشان سبز و نیلگون مقرر فرموده شده، هشت پهلوی با هشت شکوفه مثل نقش مثنی در مربع.

علامت میرمیران تمامی قرص هفت انگشت در آن عین قرص سبز چهار انگشت و شکوفه‌های نیلگون هر دور و هشت عدد فی یک و نیم انگشت در میان

[P14/8206] قرص سبز چهار سطر سطر اول بسم الله الرحمن الرحیم، سطر دوم هو السلطان الوحيد العادل، سطر سوم المخصوص بخصوصية الجهاد، سطر چهارم با هر ملک العباد و در شکوفه‌های فدوی راسخ الاعتقاد میرمیران حضور معلی. بدین تقسیم در شکوفه که جانب چپ نزدیک

الرحیم است لفظ فدوی و در شکوفه بعد آن راسخ، بعد آن آلا بعد آن اعتقاد، بعد آن میر، بعد آن میران، بعد آن خصوص آن معلی حروف و حاشیه از تار طلا.

قرص علامت بخشیان، تمامی قرص شش انگشت در آن عین قرص سبز سه و نیم انگشت و فی شکوفه یک انگشت و چهار طاها حروف از تار طلا و حاشیه از تار نقره

[P15/8206] قرص سپیداران و سر عسکران تمامی قرص پنج و نیم انگشت در آن عین قرص سبز

سه انگشت فی شکوفه یک انگشت و چهار طاها حروف از تار طلا و حاشیه از تار نقره

قرص تپیداران اهل اسلام و مرهته و راجپوت و رسالداران سوار کچهری است خود اسپ از اهل اسلام و مرهته و راجپوت تمامی قرص پنج انگشت در آن عین قرص سبز پاو کم سه انگشت هر شکوفه یک انگشت و دو طاها حروف و حاشیه از تار نقره.

قرص یوزدار و سرخیل و سربانزرن اهل اسلام و مرهته و راجپوت اشراف عسکر را تمامی قرص چهار و نیم انگشت در آن عین قرص سبز دو و نیم انگشت هر شکوفه یک انگشت در میان قرص سبز بسم الله الرحمن الرحيم و نام عهده حروف و حاشیه از گلابتون نقره.

[P17/8207] قرص جماعداران تمامی قرص چهار انگشت در آن عین قرص سبز دو انگشت هر

شکوفه یک انگشت در میان قرص سبز سرکار خدا داد و زیر آن جماعدار پیاده عسکر و یا سوار عسکر حروف و حاشیه از ریشم سُرخ

قرص سرخیلان درخش انداز متن و شکوفه‌ها همه یک رنگ نیله، جمله قرص چهار و نیم انگشت در آن متن دو و نیم انگشت هر شکوفه یک انگشت در آن متن و دو نیم انگشت هر شکوفه یک انگشت در میان بسم الله الرحمن الرحيم سرخیل درخش انداز حروف و حاشیه از گلابتون نقره.

[P18/8208] در همه قرص‌ها اگر پیاده عسکر باشد پیاده عسکر باید نوشت. اگر سوار عسکر باشد

سوار عسکر باید نوشت. اگر سوار خود اسپ باشد رساله دار فلان کچهری

در قرص‌های قوم هتود از سپهدار تا سرخیل بسم الله الرحمن الرحيم و دیگر الفاظ عربی موقوف کرده بالا سرکار خداداد بعد آن شجاعت شعار سپهدار به دستور هر عهده که باشد نام آن عهده باید

نوشت.

[P19/8208] قرص قاضی حضور قاضیان نسبت به صفت جمال^۱ دارند و آب مظهر صفت جمال است. رنگ آن سرخ لهذا علامت این‌ها یکرنگ سرخ مقرر فرموده شد قرص قاضی حضور مدور سرخ گرداگرد چهار انگشت در میان آن بالا بسم الله الرحمن الرحيم زیر آن خادم شرع مبین مفتی ملت خیرالمرسلین، حروف از تار نقره و تحریر حروف و حاشیه گرد از تار طلا.

قاضیان کنچهریجات سپاه را قرص مدور سرخ سه و نیم انگشت در میان بسم الله الرحمن الرحيم خادم شرع مبین قاضی فلان کنچهری حروف از گلابتون نقره حاشیه از ریشم سرخ و زرد تاب داده

[8209] تکراری

[P21/8210]

[P22/8211] فصل سیوم در تقطیع قرص علامت میرخان ایشان تعلق به جواهر و زر و نقره دارند. پیدایش همه فلزات در زمین از نظر نه ستاره سیاره می‌شود لهذا قرص علامت ایشان سفید مدور مثل آسمان و در میان آن بر زرد مربع مثل زمین مقرر شده است بر حاشیه سفید مدور نه ستاره سیاره از تار طلا و نقره و در متن زرد دوازده قرص خور مدور بعد و دوازده مربع فلکی باشد عرض و طول قرص هفت انگشت در آن عین متن مربع زرد چهار انگشت و حاشیه هر طرف یک و نیم انگشت در متن بسم الله الرحمن الرحيم هو السلطان الوحيد العادل فدوی راسخ الاعتقاد المخصوص بخصوصية الجهاد به امر ملك العباد میرخان حضور معلی حروف و حاشیه از تار طلا

[P23/8211]

[8212] تکراری

[P24/8213] فصل چهارم در تقطیع قرص علامت علاقه‌داران میریم ایشان تعلق به جهازات دارند و مراکب ایشان به تأیید باد بر آب روان است. رنگ آب سرخ و رنگ باد سبز لهذا علامت ایشان سرخ و سبز مقرر شده دو ببری یکی سرخ گلابی و یکی سبز

قرص میریم، هریک ببری طولاً هفت انگشت عرضاً سه انگشت نوک پایین هر دو ببری ملحق و نوک بالا گشاده مثل ذوالفقار در میان هر دو ببری بسم الله الرحمن الرحيم هو السلطان الوحيد العادل فدوی

راسخ الاعتقاد المخصوص بخصوصية الجهاد به امر ملك العباد ميريم حضور معلى حروف و حاشيه از
تار طلا.

قرص مير بحر، طول هر بيري شش انگشت عرض سه انگشت حروف از نوک پايين هر دو بيري
ملحق و نوک بالا گشاده مثل ذوالفقار درمیان هر دو بيري حروف از بسم الله الرحمن الرحيم هو
السلطان الوحيد العادل فدوى راسخ الاعتقاد المخصوص بخصوصية الجهاد به امر ملك العباد ميريم
حضور معلى حروف و حاشيه از تار طلا

قرص مير بحر طول هر بيري شش انگشت عرض سه انگشت حروف از تار طلا و حاشيه از تار
نقروى.

(قرص) سرداران جهاز و تپ‌داران جهاز، طول هر بيري پنج و نيم انگشت عرض سه انگشت
حروف و حاشيه از تار نقروى.

(قرص) ستاره‌شناسان يعنى معلّمان جهازات طول هر بيري پنج و نيم انگشت [P26/8214] عرض
سه انگشت حروف از گلابتون نقره حاشيه از گلابتون طلا.

(قرص) يوزدار و سرخيل و داروغه طول هر بيري پنج انگشت عرض سه انگشت در میان بيري‌ها
بسم الله الرحمن الرحيم و نام عهده حروف و حاشيه از گلابتون نقروى.

(قرص) جماعدار طول هر بيري چهار و نيم انگشت عرض سه انگشت در میان بيري‌ها سرکار
خداداد جماعدار عسکر حروف و حاشيه از ريشم سُرخ.

[8215] تکراری

[P27/8216] همه عهده‌داران درخش انداز را هر دو بيري يک‌رنگ نيلگون مقدار بيري‌ها و حروف و
حاشيه موافق عهده‌داران عسکر معه لفظ درخش انداز.

فصل پنجم در تقطيع قرص علامت ميرآصف و علاقه آن‌ها. ايشان تعلق به ملك دارند كه عبارت
از زمين باشد و عنصر زمين را سيرابى از آب حاصل مى‌شود. رنگ زمين زرد و رنگ آب سُرخ لهذا
علامت ايشان دو رنگ مقرر شده سُرخ و زرد در میان سُرخ مدور مثل آفتاب و گرد آن خطوط شعاعى
زرد رنگ طلايى

قرص ميرآصف، تمامى قرص گرداگرد هفت انگشت در آن عين قرص سُرخ چهار انگشت و
خطوط شعاعى گرد هريك يك و نيم انگشت طول و عرض پنج طاها حمله خطوط شعاعى سى و دو

عدد در میان قرص سُرخ بسم الله الرَّحْمَن الرَّحِيم هو السُّلطان العادل فدوی راسخ الاعتقاد
المخصوص بخصوصية الجهاد به امر ملك [P28/8217] العباد مير آصف حضور معلی حروف و
حاشیه از تارِ طلا

آصفان ملکی تمامی قرص شش انگشت در آن عین قرص سُرخ چهار انگشت ببری‌های زرد هریک
یک انگشت حروف از تارِ طلا و حاشیه از تارِ نقره‌ی.

(قرص) عمّال دوره قرص پنج انگشت در آن عین قرص سُرخ سه انگشت و ببری‌های زرد هریک
یک انگشت حروف از تارِ نقره و حاشیه از ریشم سُرخ

(قرص) قاضیانِ آصف کچهریجات ملک قرص یکرنگ سُرخ مدوّر گرداگرد سه و نیم انگشت
در میان بسم الله الرَّحْمَن الرَّحِيم خادمِ شرع مُبین قاضی فلان کچهری حروف از گلابتون نقره حاشیه از
ریشم سُرخ و زرد تاب داده.

[P29/8218] فصلِ ششم در تقطیع قرص علامتِ علاقه صدورِ کچهری ایشان تعلق به جنگ
قلعه دارند به‌فصله جنگ آتسخانه است رنگِ آتش سیاه است. زمین گرفته جنگ می‌کنند رنگِ زمین زرد
است لهذا علامتِ ایشان زرد و نیلگون مقرر شده، زرد به‌صورتِ هلال و در میان هر دو نوکِ هلاک
نیلگون باید داشت.

قرص علامتِ حضور تمامی دوره قرص هفت انگشت عرضِ هلالِ زرد [P30/8218] سه و نیم
انگشت در میان هر دو نوک که رنگِ نیله است در آن بسم الله الرَّحْمَن الرَّحِيم و در هلالِ زرد هو
السُّلطان العادل فدوی راسخ الاعتقاد المخصوص بخصوصية الجهاد به امر ملك العباد سر
صدور حضور معلی حروف و حاشیه از تارِ طلا.

(قرص) قلعه‌داران قلعجاتِ متعینه عسکر و جیش و در قرص شش انگشت عرضِ هلالِ زرد سه
انگشت حروف از تارِ طلا و حاشیه از تارِ نقره.

[P31/8219] سپهداران دور قرص پنج و نیم انگشت عرضِ هلالِ زرد و پاو کم سه انگشت حروف
از تارِ طلا و حاشیه از تارِ نقره.

(قرص) منشوران قلعجاتِ دور قرص پنج و نیم انگشت عرضِ هلالِ زرد پاو کم سه انگشت
حروف از تارِ نقره و حاشیه حروف از تارِ طلا و حاشیه گرد هم از تارِ طلا.

(قرص) تیپ داران اهلِ اسلام و مرهته و راجپوت و قلعه‌داران قلاع متعینه احشام و در قرص پنج

انگشت عرض هلالِ زرد دو و نیم انگشت حروف و حاشیه از تارِ نقروی.

(قرص) [P32/8219] یوزدار و سرخیل و شربا شرن دورِ قرص چهار و نیم انگشت عرض هلالِ زرد دو انگشت در میان هر دو نوکِ هلال که رنگِ نیله است در آن بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ در هلالِ زرد نامِ عهده حروف و حاشیه از گلابتون نقروی.

(قرص) رساله‌داران جیش دورِ قرص پنج انگشت عرضِ هلالِ زرد دو و نیم انگشت حروف از گلابتون نقروی حاشیه حروف و نقطه‌ها و حاشیه گرد از ریشم سُرخ.

جوقدار و سرخیل و یساقچی جیش دورِ قرص چهار و نیم انگشت عرضِ هلالِ زرد و انگشت حروف از گلابتون نقره با ریشم سُرخ تاب‌داده نقطه‌ها و حاشیه گرد از ریشم سُرخ.

[P33/8221] رساله‌داران احشام دورِ قرص پنج انگشت عرضِ هلالِ زرد دو و نیم انگشت حروف از گلابتون نقروی و حاشیه حروف و نقطه‌ها و حاشیه گرد از ریشم نیله.

سرچشمه‌ها دورِ قرص چهار و نیم انگشت عرضِ هلالِ زرد دو انگشت حروف از گلابتون نقره با ریشم نیله تاب‌داده و نقطه‌ها و حاشیه گرد از ریشم نیله.

جماعت‌داران عسکر دورِ قرص چهار انگشت عرضِ هلالِ زرد پاو کم دو انگشت حروف لفظ سرکار خداداد جماعت‌دارِ عسکر حروف و حاشیه از ریشم نیله.

[P34/8221] عهده‌داران درخش‌انداز را از سپهدار تا جماعت‌داری قرص یکرنگ نیله تقطیع و حروف و حاشیه به دستورِ عهده‌دارانِ عسکر.

[P35/8223] فصلِ هفتم در تقطیع قرصِ علامتِ ملک‌التجّار ایشان تعلق به تجارت دارند و به فرقه‌های ریاست خداداد بفضله تأیید از سرانجام می‌کنند در هر چهار گوشه زمین تا قیام آسمان به تجارت پرداختی است رنگِ آسمان اول سفید و رنگِ زمین زرد لهذا علامتِ ایشان سفید و زرد مقرر شده آسمان را به سبب کهنگی پُر فلک گویند زمین نسبت به فلک بسیار کم واقع شده در میان قرص زرد و حاشیه سفید مربع باید داشت.

ملک‌التجّاران حضور تمامی قرص مربع طویلاً و عرضاً هفت انگشت در آن عین متن زرد چهار انگشت حاشیه سفید هر چهار طرف یک و نیم انگشت در متن زرد بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ هو السُّلْطٰنُ الْوَحِیْدُ الْعَادِلُ فَدَوِی رَاسِخُ الْاِعْتِقَادِ الْمَخْصُوصُ بِمَخْصُوصِیَةِ الْجِهَادِ بِه امر ملک‌العباد ملک‌التجّار حضور معلی حروف و [P36/8223] و حاشیه از تارِ طلا.

سرنایبان تمامی قرص مربع طولاً و عرضاً پنج انگشت در آن متن زرد سه انگشت حاشیه یک یک انگشت حروف و حاشیه از تارِ نقروی.

باب دویم، در تقطیع مهر و طغرای اسم الله دستخطی و الفاظ عربی دستخطی شش فرقه ریاست خداداد مشتمل بر شش فصل

[P37/8224] فصل اول در تقطیع مهر و دستخطِ علاقه‌داران میرمیران کچهری

مهر میرمیران کچهری مربع طولاً یک انگشت طاها و عرضاً یک انگشت چهار طاها در آن نه خانه در خانه در میان طغرای هو السُّلطان که شیر دهان باشد و چهار جانب بسم الله الرَّحْمَن الرَّحِيم و چهار کنج میرمیران کچهری حضور.

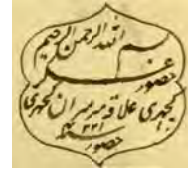
[P38/8224] طغرای اسم الله دستخطی ده میرمیران

الله یار	هو المهیمن	الکریم	یا مقدّم
(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)
حیدر حافظ	یا مجید	یا ناصح	هو النصیر
(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)
هو المعین	المالک		
(امضاء)	(امضاء)		

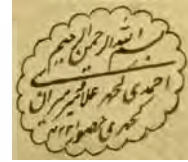
الفاظ عربی دستخطی میرمیران
المستعین بعواطف السلطان اعلى فلان
میرمیران حضور.

[P39/8225] مهرهای کچهریجات پیاده عسکر

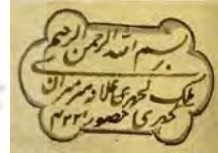
مهر حضور عسکر کچهری ذوالقوسین طول یک انگشت و چهار طاها هوالمحمی طغرای
عرض مابین هر دو نوک قوسین یک انگشت و یک طاها: (امضاء) دستخطی

مهر احمد کچهری بادامی با بیست و دو کنگره دوره آن طول یک انگشت هوالناصر
و شش طاها عرض یک انگشت: (امضاء)

مهر مالک تاصر کچهری بُرجی سه بُرج جانب راست و سه بُرج جانب یا مالک
چپ زیر و بالا طولاً یک انگشت و پنج طاها عرضاً بدو دفعه اول مابین (امضاء)
هر دو بُرج کنج سیزده طاها دفعه دویم مابین هر دو وسط یازده طاها:

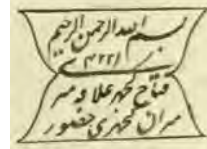

مهر غفور کچهری چهار بُرجی دو بُرج مدور جانب راست و چپ و دو یاغفور
بُرج طولانی زیر و بالا طول مابین دو بُرج مدور یک انگشت و شش طاها (امضاء)
عرض مابین دو بُرج طولانی پانزده طاها:

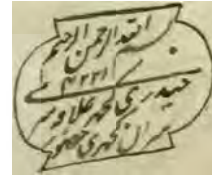

[P40/8226]

مهر فتّاح کچهری هودج‌نما طول زیر و بالا یک انگشت و هفت طاها و هو الفتّاح
طول مابین هر دو نوک وسطی پانزده طاها عرض پانزده طاها: (امضاء)

مهر حیدری کچهری به شکل تختی بشم ناد علی زیر و بالا کناره برآمده هو الحیدر
و هر دو پهلو مدور طول یک انگشت و پنج طاها عرض چهارده طاها: (امضاء)

[P41/8226]

مهر اسداللهی کچهری هشت پهلو عرض و طول هر جانب یک انگشت یا علی
و سه طاها برابر: (امضاء)

سجع بسم الله الرحمن الرحيم اسدالله الغالب
اسداللهی کچهری علاقه میرمیران کچهری حضور.

مهرهای سوار عسکر کچهریجات: *رئال جامع علوم انسانی*

مهر مفر کچهری مدور با سیزده مداخل متن آن گرداگرد و چهارده طاها و یا مفر
گرداگرد معه حاشیه مداخل یک انگشت و هفت طاها: (امضاء)

[8227] تکراری

[P42/8228]

مهر علی کچهری با هشت کنگره بیری دادمی کنگره دو بیری باهم نوک هو السلطان
چسبیده متن آن گرداگرد پانزده طاها و گرداگرد و معه حاشیه بیری یک (امضاء)
انگشت و هشت طاها برابر:

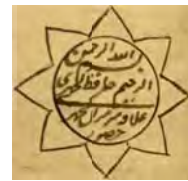

مهر نور کچهری مدور با هشت کنگره ناخن شیر گرد مسلسل متن آن هو النور
گرداگرد و پانزده طاها گرداگرد معه ناخن‌ها یک انگشت و هشت طاها (امضاء)
برابر:

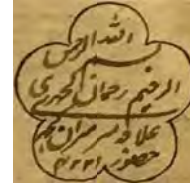

[P43/8228]

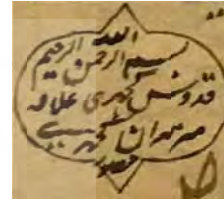
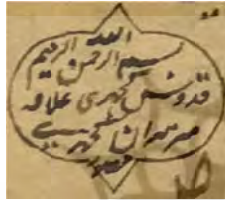
مهر حافظ کچهری مدور با هشت کنگره سننوسه دور متن آن گرداگرد حافظیار
یک انگشت برابر و معه حاشیه سننوسه‌های گرداگرد یک انگشت و (امضاء)
هشت طاها:

مهر رحمان کچهری پنج برجی طول و عرض آن به هر جانب یک رحمانیار
انگشت و پنج طاها برابر: (امضاء)

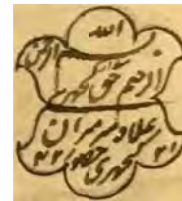
مهر قدّوس کچهری طول یک یا قدّوس مهر شکور کچهری طول یک یا شکور
 انگشت انگشت
 چهار طاها عرض یک انگشت (امضاء) چار طاها عرض یک انگشت سه (امضاء)
 یک طاها: یک طاها:

مهرهای سوار کچهریجات خود اسپه

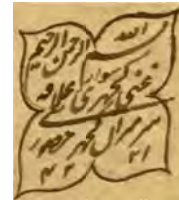
[P44/8229]

مهر حق کچهری به شکل روی انار دورویه به هرروی آن سه برگ مدور از هو الحق
 آن دو برگ نوکدار طول میان نوکها یک انگشت و یک طاها عرض به (امضاء)
 دستور و جای اتصال هر دور طولاً ده طاها:

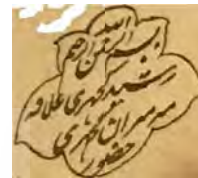

مهر غنی کچهری به شکل گل چنبلی^۱ طول و عرض یک انگشت و یک یا غنی
 طاها: (امضاء)

۱. اسم گل خوشبوی هندی، برای توضیح نک: آیین اکبری ابوالفضل علامی یا مرآت‌الصلاح آندرام مخلص، تصحیح
 چندر شیکهر و همکاران، سخن، تهران، ۱۳۹۵.

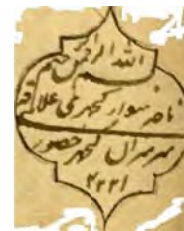

مهر رشید کچهری طول یک انگشت چهار طاها عرض یک انگشت دو یا رشید
طاها: (امضاء)

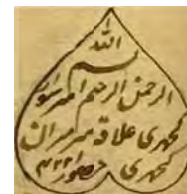

[P45/8239]

مهر ناصر کچهری به شکل خانه بند رومی عرض و طول یک انگشت و ناصریار
چهار طاها: (امضاء)

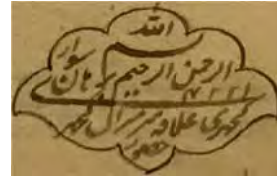

مهر امیر کچهری به شکل برگ پیل^۱ طول یک انگشت و دو طاها عرض یا امیر
یک انگشت و یک طاها برابر: (امضاء)

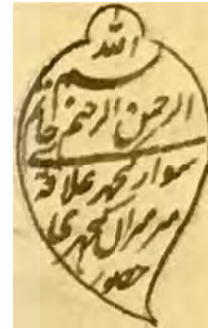
۱. نام درختی از هند، برگ آن کمی بیضوی شکل است.

مهر برهان کچهری به شکل گل پنج‌برگی سه برگ بالای آن نیم کول و دو هو البرهان برگ هر دو بازوی آن نوکدار و پایین دوره پنج نمودار طول آن یک (امضاء) انگشت و هشت طاها عرض آن یک انگشت برابر:

مهر خاتم کچهری به شکل آینه نوک پایین آن جانب راست خمیده و هو القايم پنج بالای آن نمودار طول از نوک تا پنج یک انگشت و سه طاها و عرض (امضاء) سیزده طاها:

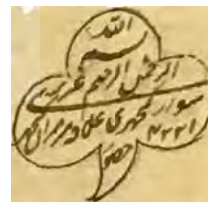
[P46/8230]

مهر عزیز کچهری سه بُرجی و یک پایین خمیده جانب چپ طول یک هو القايم انگشت و چهار طاها عرض یک انگشت برابر:

(امضاء)

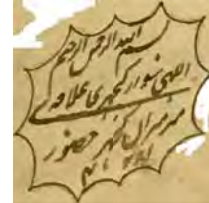
پرتال جامع علوم انسانی

مهر الّهی کچهری به شکل محراب قلمدان و دوازده گوشه طول یک حقّ یار

(امضاء)

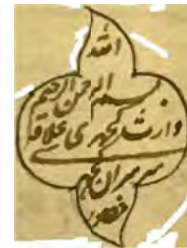
انگشت و ده طاها عرض یک انگشت و چهار طاها:

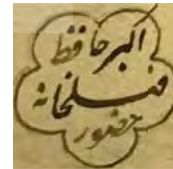
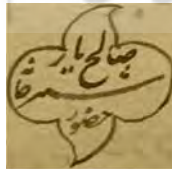
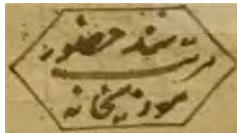
[P47/8230]

مهر وارث کچهری و غیره.

مهر وارث کچهری به هر دو پهلو دو بُرج و زیر و بالا دو نوک شکوفه‌نما یا وارث نوک شکوفه بالا جانب چپ خمیده و نوک شکوفه پایین جانب راست (امضاء) خمیده طول مابین هر دو شکوفه چهار طاها عرض مابین هر دو بُرج انگشت برابر:

مهر فیلخانه حضور پنج بُرجی مهر سترخانه عرض و طول مهر موزیخانه حضور شش طول و عرض یک انگشت یک انگشت برابر زیر و بالا به پهلو طول یک انگشت و چهار شکل ناحی و هر دو بازو مدوّره: طاها عرض دوازده طاها: برابر:

القائم بحکم السُلطان الاعلیٰ فلان بخشی فلان کچهری

الفاظِ عربی دستخط بخشیان

[P48/8231]

مهر قاضی لشکر فیروزی مدور گرداگرد دو انگشت برابر:

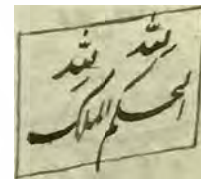
فصلِ دویم در تقطیع مهر و طغرای دستخطی اسم الله و غیره

میر خازن کچهری

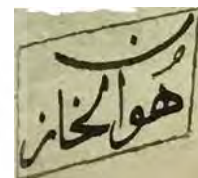

مهر کچهری میر خازن

مهر میر خازن عرض دوازده طاها طول انگشت چهار طاها مربع. سجع الحکم لله والملك لله:

به تاریخ سیزدهم خسروی سال حراست سجع مهر میر خازن هو الخازن مقرر شده عرض و طول موافق صدر:

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
سال جامع علوم انسانی

طغرای اسم الله دستخطی پنج میر خازن

الله الحافظ
(امضاء)

الله حافظ
(امضاء)

هو الخازن
(امضاء)

الفاظ عربی دستخطی المستظهر بعواطف السلطان الاکرام فلان میر خازن

طغرای دستخطی علاقه جنسی^۱

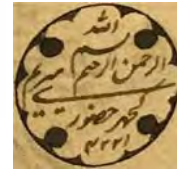
هو المهمین هو الباقي
 (امضاء) (امضاء)

[P49/8232]

فصل سیوم در تقطیع مهر و غیره کچهری. میریم

مهر کچهری میریم مدور اندرون متن مداخل منقش طور و عرض متن گرداگرد برابر یک انگشت و چهار طاها:

طغرای اسم الله دستخطی یازده میریم:

یا نصیر هو الکبیر هو الحی هو العلم
 (امضاء) (امضاء) (امضاء) (امضاء)

[P50/8232]

هو القادر هو المرید یا سمیع هو البصیر
 (امضاء) (امضاء) (امضاء) (امضاء)

هو الناظر هو الناصح یا کلیم
 (امضاء) (امضاء) (امضاء)

الفاظ عربی دستخطی میریم الممثل لامر السلطان الکریم فلان میریم حضور.

فصل چهارم در تقطیع مهر و دستخطِ علاقه‌داران آصف کچهری.

مهرِ میر آصف کچهری حضور آفتابی با بیست و چهار شعاع ببری گرداگرد متن در طول و عرض [P51/8232] مدوّر یک انگشت شعاع بر یک در طولِ شش طاها جمله قرص آفتاب معه مطاع گنج انگشت و دوازده طاها سجع بالا بسم الله الرحمن الرحيم زیر آن میر آصف کچهری و سنه مولود

محمد (ص):

طغرای اسم الله دستخطی نه آصف حضور

هو الرقیب	هو الوهاب	احمد مالک	هو المالک
(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)
هو الرحیم	هو الکریم	هو العلی	هو الغنی
(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)
			هو الواسع
			(امضاء)

[P52/8233]

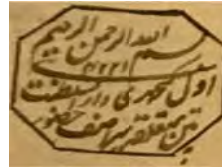
الفاظ عربی دستخطی میر آصف حضور میر آصف الوائق باعطاف السلطان المهيمن السيد حضور به دستور دیگر آصفان حضور. محمد صادق.

قطعه مهرهای آصف کچهریجات ملکی و طغرای اسم الله دستخطی آصفان ملکی

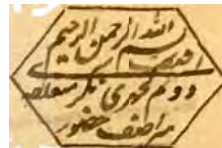
مهر اول آصف کچهری دارالسلطنه پتن مثن مستطیل دو پهلو طولانی زیر و بالا فی هو الاول طول یک انگشت و سه پهلو جانب راست و سه پهلو جانب چپ فی طول شش (امضاء)

طاها جمله طول یک انگشت و چهار طاها عرض چهارده طاها:

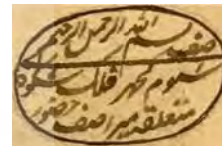

[P53/8234]

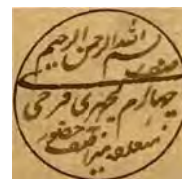
مهر دویم آصف کچهری نگر شش پهلو طولانی طول یک انگشت و چهار طاها هو الحکیم
عرض چهارده طاها دو پهلو طولانی زیر و بالا فی یک انگشت و دو پهلو جانب (امضاء)
راست و دو پهلو جانب فی طول مشت طاها:

مهر سیوم آصف کچهری فلک شکوه بادامی طول یک انگشت و چهار طاها عرض هو الکافی
سیزده طاها: (امضاء)

مهر چهارم آصف کچهری قرخی مدور گرداگرد یک انگشت و چهار طاها برابر: یا حفیظ
(امضاء)

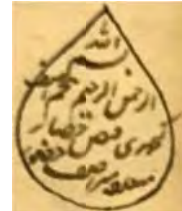

[P54/8234]

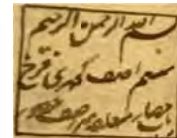
مهر پنجم آصف کچهری فیض حصار ترکیب برگ چنبلی عرض و طول یک و چهار هو الفیاض

(امضاء)

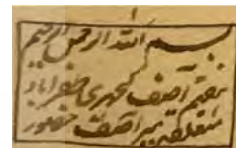
طاها برابر:

مہر ششم آصف کچھری فرخیاب حصار مربع مستعید در عرض چهارده طاها در هو الوالی
طول یک انگشت و دو طاها: (امضاء)

مہر ہفتم آصف کچھری ظفرآباد مربع مستطیل طول یک انگشت و چہار طاها یا ناصر
عرض دوازده طاها: (امضاء)

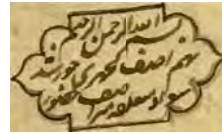
[P55/8235]

مہر ہشتم آصف کچھری احمدآباد بہ شکل انار بادامی متن طول یک انگشت و یا حمید
شش طاها و عرض یک انگشت و شش طاها عرض متن بادامی یک انگشت و گل (امضاء)
بالای آن سه برگی ہر سه برگ دوازده طاها عرض ہر سه برگ شش طاها:

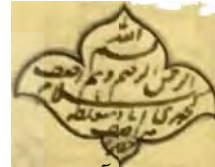
مہر نہم آصف کچھری خورشید سواد طول یک و نیم انگشت عرض چہارده طاها هو السميع

تقطیع طولانی جانبِ راست سه بُرج از آن دو بُرج مدوّر و یک بُرج کماندار جانبِ (امضاء)
چپ به دستور و هر دو کناره طولانی فی دوازده طاها:

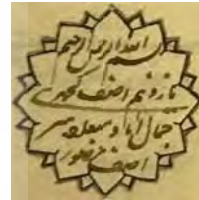

[P56/8235]

مهر دهم آصف کچهری سلام آباد، ترکیب گل سه برگی و پایین آن نوک نیمه برگ طول هو السلام
یک انگشت و یازده طاها عرض یک انگشت معه نیمه برگ:

مهر یازدهم آصف کچهری جمال آباد با دوازده شکوفه کلان و به این هر دو شکوفه هو الجمال
کلان یک شکوفه کوچک که جمله دوازده شکوفه کوچک نیز باشد طول و عرض (امضاء)
گرداگرد یک انگشت و هفت طاها:

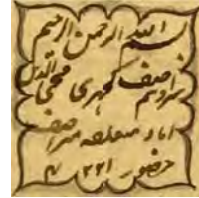
[P57/8236]

مهر دوازدهم آصف کچهری حصن العظیم به شکل گل پنج‌برگی معه پنج زیر آن هو الکلیم
طول و عرض هر دو برابر یک انگشت و هشت طاها:

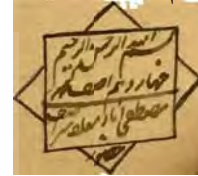
مهر سیزدهم آصف کچهری محی الدین آباد همچو ترکیب برگ دوازده بُرجی طول یا محیی

یک انگشت و چهار طاها عرض به دستور: (امضاء)

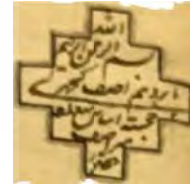
مهر چهاردهم آصف کچهری مصطفی‌آباد مربع طولانی به هر جانب یک سنبوسه یا مفتاح
جمله چهار سنبوسه عرض مع سنبوسه یک انگشت و چهار طاها مع سنبوسه یک و (امضاء)

نیم انگشت:

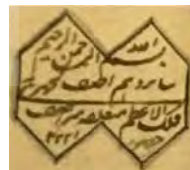

[P58/8236]

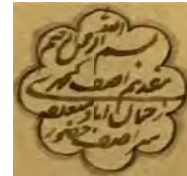
مهر پانزدهم آصف کچهری خجسته اساس صورت دال گل عرض و طول برابر یک المتکبر
انگشت و چهار طاها: (امضاء)

مهر شانزدهم آصف کچهری فلک الاعظم طول یک انگشت و چهار طاها عرض یک هو العظیم
انگشت: (امضاء)

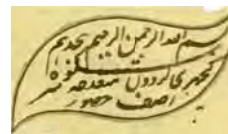

مهر هفدهم آصف کچهری رحمان‌آباد هشت بُرجی گرداگرد یک انگشت و دو طاها: یا رحمن
(امضاء)

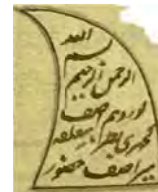

[P59/8237]

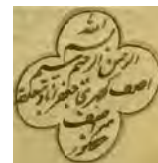
مهر هجدهم آصف کچهری گردون شکوه بیری طول از نوک بالا تا نوک پایین دو الوکیل انگشت عرض چهارده طاها: (امضاء)

مهر نوزدهم آصف کچهری نظریار به شکل ناخن شیر طول یک انگشت و پنج طاها یا قیوم عرض در پنج ناخن یک انگشت و یک طاها: (امضاء)

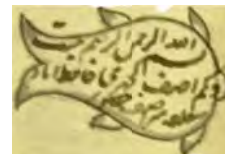

مهر بیستم آصف کچهری جعفرآباد به شکل گل چهار بُرجی عرض و طول یک یا محمود انگشت و هشت طاها برابر: (امضاء)

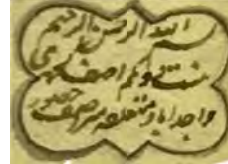

[P60/8237]

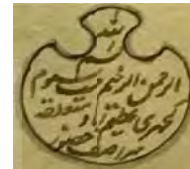
مهر بیست و یکم آصف کچهری حافظآباد شکل ماهی طول یک انگشت و شش یا حافظ طاها عرض دوازده طاها عرض دُم آن نیم انگشت: (امضاء)

مهر بیست و دویم آصف کچهری واجدآباد چهار بُرجی طولانی و زیر و بالا میان یا واجد
بُرج‌ها دو کنگره طول یک انگشت و سه طاها عرض چهارده طاها:
(امضاء)

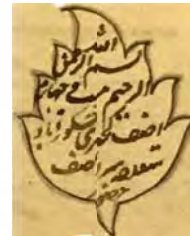

مهر بیست و سیوم آصف کچهری عظیم‌آباد ترکیب ابرق‌نما طول و عرض یک یا عظیم
انگشت و یا طاها برابر:
(امضاء)

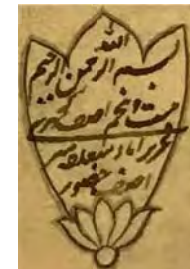

[P61/8238]

مهر بیست و چهارم آصف کچهری شکورآباد به شکل برگ نیم با هفت کنگره سه هو الشکور
جانب راست و سه جانب چپ و یک بابت در میان سرنوک آن جانب چپ خمیده (امضاء)
طول یک انگشت چهار طاها عرض یک انگشت:

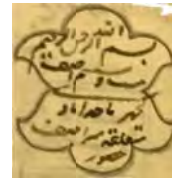

مهر بیست و پنجم آصف کچهری عزیزآباد ترکیب گل چنپه با سه برگ و پنج خانه یا عزیز
پرواز متصل بیخ آن طول یک انگشت و هفت طاها عرض یک انگشت:
(امضاء)

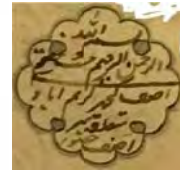

[P62/8238]

مهر بیست و ششم آصف کچهری ماجدآباد ترکیب گل شش برگی سه برگ بالا و سه یا ماجد برگ بالعکس پایین طول یک انگشت و هفت طاها در عرض به دستور و میان هر دو (امضاء) نوک وسطی دوازده طاها:

مهر بیست و هفتم آصف کچهری کریم‌آباد ترکیب کل به طور گوشه‌های تاج خروس یا کریم هرچهار سمت به هر سمت سه سه گوشه جمله دوازده گوشه و اندرون اندک در (امضاء) مدورنما چهار گنج عرض و طول گرداگرد یک انگشت و پنج طاها:

در تمامی مهرها (ی) بالا بسم الله الرحمن الرحيم و زیر آن فلان کچهری معه تعداد متعلقه میر آصف حضور و سنه مولود محمد.

۱۱۶

[P63/8239]

مهر موزی‌خانه حضور شش پهلو طول یک مهر باغات علاقه قصبه پتن بادامی گرد یک انگشت چهار طاها عرض دوازده طاها: انگشت عرض دوازده طاها:

مهر کوتهی مسقط بادامی طول یک انگشت مهر کوتهی کچه مربع طولانی عرض دوازده چهار طاها عرض دوازده طاها: گهر یک انگشت:

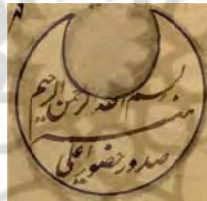

مهر کوتهی جام نگر شش پهلو طول یک
انگشت چهار طاها عرض دوازده طاها:

فصل پنجم در تقطیع مهر و دستخط علاقه صدور کچهری

قطعه مهر صدور کچهری حضور هلالی دور هلال یک و نیم انگشت عرض آن دوازده طاها بالا
بسم الله الرحمن الرحيم زیر آن میر صدور محمد حضور اعلی سنه مولود محمد (ص):

[P64/8239] طغرای اسم الله دستخطی هفت صدور حضور.

یا متان (امضاء)	یا سبحان (امضاء)	یا فتاح (امضاء)
یا دیان (امضاء)	یا برهان (امضاء)	یا باسط (امضاء)

الفاظ عربی دستخطی هفت صدور حضور فلان المتعصم بعنايات السلطان الاعظم
صدور حضور.

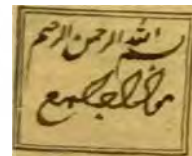
[P65/8240] مهر قلعه داران قلعبات مفصله ذیل دور هلال یک انگشت و چهار طاها عرض آن.....
بالا بسم الله الرحمن الرحيم زیر آن قلع دار فلان یعنی نام قلعه متعلقه صدور کچهری حضور مولود

محمدی (ص):

ظفرآباد	فیض حصار	فرّخ‌یاب حصار	دارالسلطنت پتن
فتح‌آباد	حافظ‌آباد	گرودن شکوه	ملک شکور
نگر	نظریار	مرتضی‌آباد	مصطفی‌آباد
رحمان‌آباد	ماجدآباد	واجدآباد	جمال‌آباد
سونده	جعفرآباد	منظرآباد	محمی‌الدین‌آباد
چکرگیری یعنی عزیزآباد	کندرپی	بیگل	هندی انتپور
خجسته‌اساس	حصن‌العظیم	خورشید سواد	فلک‌الاعظم
	قرّخی	ثمر پتن	خداآباد

[P66/8240] فصل ششم در تقطیع مهر و دستخط ملک‌التجّار حضور معلی مهر کچهری
 ملک‌التجّار مربع مستطیل طول یک انگشت و چهار طاها عرض یک انگشت بالا بسم الله الرحمن
 الرحیم زیر آن طغری هو الجامع سنه مولود محمدی:

طغری اسم الله دستخط یازد ملک‌التجّار حضور

محمد مالک	یا راسخ	فرقان مالک	علی مالک
(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)

[P67/8241]

هو الاحد	خالقیار	هو القوی	هو الباسط
(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)

هو البشیر	حافظ ناصر	هو الرّحمان
(امضاء)	(امضاء)	(امضاء)

عبارت عربی دستخط یازده ملک‌التجّار المتمسک بالطاف السُّلطان العظیم فلان ملک‌التجّار

حضور

[P68/8241] بابِ سیوم در بیان ضابطه اعلام ظفر ارتسام سرکار خداداد مشتمل بر چهار فصل:

فصلِ اوّل در بیان ضابطه علم‌های خاص نصرت اختصاص دو علم خاص لشکر بابت کلش^۱ نقره مربع سُرخ رنگ عرض هفت و نیم درعه یک گره طول هشت و نیم درعه نیفه در عرض هفت گره طول سیزده و نیم درعه بیست و پنج ببری در عرض نه گره طول یک و نیم درعه در میان آفتاب گرداگرد یک و نیم درعه خطوط شعاعی در عرض پنج گره طول یک و نیم درعه شمله زنگاری دوتهی در عرض چهارده گره طول یازده درعه طول نیزه چهارده و نیم درعه در میان قرص آفتاب اوّل بسم الرّحمن الرّحیم بعد آن نصر من الله و فتح قریب و بشر المؤمنین فالله خیر حافظاً و هو ارحم الرّاحمین و اسدالله الغالب آداب علم خاصه سرکار اینکه سپهداران و بخشیان و غیره سرداران هرکه باشد از علم به فاصله پنجاه درعه فیل و پالکی و اسپ هرچه باشد از مرکب فرود آمده بیاید و زر نزدیکی علم تا پنجاه درعه به فاصله رفته بر مرکب خود سوار شده رود در سفر و حضر یک حکم است گرداگرد علم پنجاه درعه هیچ کس را فرود آمدن و اجاج جستن نباید داد [P69/8242] علم مهتابی که وقت شب مهتاب بر آن روشن می‌کنند در طول سیزده درعه نیزه آن و یک عهد کلش مسی طمع طلائی و دو پله میزان آهنی به او آویخته و مثلی نصب کردن عقب نقارخانه حضور در لشکر.

ضابطه دو علم فیلی جلو خاص یک سه کنجی و یک مربع علم سه کنجی فیلی جلو خاص سُرخ ابریشمی قرمزی در بابت ببری سبز ایضاً دریافت طولانی سه درعه هفت گره در آن عین سه درعه و پنج و نیم گره نیفه دوتهی یک و نیم گره عرض علم سه درعه یک گره در میان آن آفتاب معه شعاع سبز رنگ و در آفتاب گرداگرد هشت گره در میان آفتاب الله اکبر از ریشم سفید در بابت خطوط شعاعی بیست و یک عدد فی طول شش گره عرض یک رکه بدین موجب عرض در میانه پاو کم سه انگشت عرض بر نوک نیم انگشت هر یک خط به فاصله یک یک انگشت دارد ببری کلان سبزرنگ بابت متن سی و یک عدد فی طول چهار گره عرض یک و نیم در میان ببری‌های مذکور زمین خالی در طول دو گره عرض دو انگشت

۱. نوعی آفتابه لبه‌دار مسی.

و عرض حاشیه هر سه طرف چهار گره من جمله آن دو طرف پتی ساده سبزرنگ فی پتی دو انگشت عرض و در میان حاشیه مذکور ببری خورد لهریه‌دار بر سه طرف یکصد و بیست و یک عدد [P70/8242] بدین تفصیل یک رُخ چهل و دو عدد رُخ، دویم نیز چهل و دو عدد رُخ، سیوم جانب نیفه سی و شش عدد بر کنج نوک یک عدد فی ببری طور دو گره عرض پاو کم یک گره در میان ببری مذکور زمین خالی در طول یک گره عرض یک انگشت فوطه زمین سُرخ ببری سبز و حاشیه پتی هم سبز دریافت طول فوطه چهار درعه یک گره عرض سه گره عرض پتی حاشیه بر دو بازو یک انگشت آن را ببری لهریه‌دار چهل و هشت عدد فی عدد طول دو گره عرض پا کم یک کره زمین در میان ببری مذکور خالی در طول یک گره عرض یک انگشت دریافت باشد فوطه مهتابی دوتپی با استر تافته زرد در طول چهار درعه یک گره عرض سه گره و نیزه در طول چهار درعه تحریر طلایی بسمه کرد هر ببری و آفتاب معه شعاع و پتی‌ها و غیره شقه معه فوطه درو بست باشد.

علم چهار کنجی فیلی جلو خاص زمین بُرج ابریشمی قرمزی آفتاب و ببری و غیره سبز دریافت طول علم سه درعه یک گره عرض به دستور نیفه یک گره من جمله آن چهار گره عرض حاشیه بر چهار جانب از آن میان به هر دو بازو حاشیه پتی دو انگشت در عرض و در میان حاشیه ببری لهریه‌دار مفره یکصد و چهار ببری بدین تفصیل به هر کنجی کلی چهار ببری حمله چهار کنج را شانزده ببری و هشتاد و هشت ببری به هر چهار سوی حاشیه [P71/8243] فی حاشیه بیست و دو ببری فی ببری طول دو گره عرض دوازده طاها و زمین خالی در میان آن طول یک گره عرض یک انگشت و در متن سی و نه ببری کلان فی ببری طول‌هایی که گرداگرد نیم درعه و شعاع بیست و یک عدد هریکی به فاصله یک یک انگشت فی عدد طول شش گره عرض پایین یک گره عرض در میان پا کم سه انگشت و یک گره از نوک گره عرض سه گره من جمله عرض آن به هر دو کناره به عرض یک یک انگشت پتی سبز در میان آن چهل عدد ببری لهریه‌دار فی عدد طول دو گره عرض پا کم یک گره زمین خالی در میان ببری مسطور طول یک گره عرض یک انگشت تحریر بسمه طلایی گرد آفتاب معه شعاع و ببری و پتی و غیره جمله داشته باشد و فوطه زری مهتابی دوتپی با استر تافته زرد طول چهار درعه یک گره عرض سه گره طول نیزه هر دو علم سوای سر علم فقره چهار درعه باید که وقت سواری خاص شقه‌های آن را معه فوطه‌ها و از داشته بعد فرود آمدن سواری خاص هر دو علم را غلاف می‌کرده باشد.

[P72/8243] ضابطه سر علم فقره بابت بالایی علم فیلی خاصه جلو حضور دو دفعه دفعه اول هر

دو رویی به یک نوع کنده می‌دارد سرزبانه کنده آن بسم الله الرحمن الرحيم وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ از نوک سرزبانه تا کل سینه سه و نیم انگشت پاو بالا طول و عرض سه انگشت و ببری بالایی متصل سرزبانه در طول و عرض راست و چپ هر دو برابر کنده ببری جانب راست یا حضرت ابابکر صدیق و کنده ببری چپ یا حضرت عمر در طول دو انگشت یک گره در عرض یک انگشت نیم گره و ببری [P73/8244] پایینی طول و عرض راست و چپ هر دو برابر کنده راست آن یا شیخ عبدالقادر جیلانی و کنده چپ آن یا حضرت امام رضا در طول دو انگشت یک گره در عرض یک انگشت کل سینه مربع پایین هر چهار ببری واقعه و دوره آن کل هشت ببری منقش کنده متن آن یا حی یا قیوم یا محمد در طول دو انگشت در عرض سه انگشت در حوضه متن آن لا اله الا الله محمد رسول الله نصر من الله وفتح قريب و بشر المؤمنين، فالله خير حافظاً وهو أرحم الراحمين و در حاشیه متن آن ناد علیاً تا آخر از نوک پایین کل سینه تا نوک بالای سنبوسه کوچک چهار انگشت یک و نیم گره و در سنبوسه کوچک بالایی سینه با هندسه‌های آن و اسم محمد کنده می‌دارد در طول دو انگشت در عرض دو انگشت دو گره در سنبوسه کلان پایینی کنده آن یا حضرت امام حسین در طول دو انگشت یک و نیم گره در عرض سه انگشت و یک و نیم گره نیزه و آن به غیر کنده از زیر سنبوسه تا آخر آن در طول شش انگشت یک گره در عرض یک و نیم انگشت پاو بالا ارتفاع تمام قد از نوک سرزبانه تا آخر نیزه و آن بیست و یک انگشت درعی شکل و این است.

[P74/8244] عبارتی داخل عکس...

بسم الله الرحمن الرحيم يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ، یا حی یا قیوم، یا محمد (ص)، یا حضرت ابابکر صدیق (رضی)، یا حضرت عمر (رضی)، یا شیخ عبدالقادر جیلانی (ح)، یا امام رضا (ع)، بسم الله الرحمن الرحيم بعد آن نصر من الله وفتح قريب و بشر المؤمنين، فالله خير حافظاً وهو أرحم الراحمين، کل هم و غم سینجلی بیوتک یا محمد و بولا یتک یا علی یا علی یا علی؛ ناد علیاً مظهر العجایب تجده عوناً لک فی التوایب. محمد سنه ۲۲۱، ۴؛ یا حضرت امام حسین؛ نیزه دان ساده.

[P75/8245] دفعه دویم سر علم نقره هر دو روی آن به یک نوع کنده می‌دارد در... تعداد ببری‌ها و عرض و طول هر کدام به دستور علم اول است مگر کنده حروف دیگر بدین تفصیل کنده سرزبان بسم الله الرحمن الرحيم و هفت اسمای الهی یا الله یا حافظ یا حفیظ یا رقیب یا وکیل یا حی یا قیوم در ببری بالایی..... است جانب راست آن یا حضرت عثمان و جانب چپ آن یا حضرت علی حیدر صفدریه در

ببری پایینی راست آن یا حضرت معروف کرخی و چپ آن یا کافی المهمات در حوضه متن سوره إذا جاء نصر الله والفتح. ورأيت الناس يدخلون في دين الله أفواجا. فسبح بحمد ربك واستغفره إنه كان توابا، در حاشیه متن اسمای معظم خواجگان تفصیل حضرت عبدالخالق غجدوانی و حضرت خواجه بایزید بسطامی و حضرت خواجه ابویوسف همدانی و حضرت خواجه باباسمائی و حضرت خواجه سید کمال و حضرت خواجه جنید بغدادی و حضرت خواجه بهاءالدین نقشبندی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین در کل سینة الملک لله الحکم لله در سننوبه بالای سنه با هندسه‌های آن و اسم محمد در سننوبه کلان پایینی یا حضرت امام حسین شکل آن این است.

[P76/8245] [عکس دارای متن بالایی]

[P77/8246] ضابطه بیرق‌های شهاب‌داران جلو حضور دو طرح است: دفعه اول بیرق‌های چهار کنجی زمین از ابریشم تافته سُرخ و آفتاب و ببری و غیره سبز در طول دوازده گره عرض به دستور و یک گره نیفه و در متن هشت ببری به حساب فی کنج دو ببری فی عدد طول و دو نیم گره عرض دو انگشت پاو بالا و زمین خالی در میان آن طول یک و نیم گره عرض پاو کم یک انگشت و قرص آفتاب گرداگرد دو گره و طول فی شعاع یک و نیم گره و عرض پایین شعاع یک انگشت و عرض در میان آن پا کم یک انگشت متصل نوک نیم انگشت و یک گره عرض حاشیه سبز. دفعه دوم بیرق‌های سه کنجی زمین از ابریشم تافته سُرخ و آفتاب و ببری و غیره سبز عرض و طول دوازده گره برابر و به هر کنجی دو ببری جمله شش ببری و باقی پیمایش و آفتاب و ببری و حاشیه و غیره به دستور بیرق چهار کنجی است.

[P78/8246] فصل دوم در ضابطه اعلام فوج فیروزی علاقه میرمیران کچهری

سر علم پیاده عسکر کچهریجات مربع سُرخ رنگ طولاً و عرضاً چهار و پاو درعه نیفه دوتهی طول پنج درعه عرض پنج گره در میان آفتاب زنگاری با سیزده خطوط شعاعی دور آفتاب یک درعه و نیم گره فی خط شعاعی طول یک درعه عرض چهار گره بر بُرج‌های کنج علم دو ببری جمله هشت ببری فی طول یک درعه و دو گره عرض نیم درعه شمله طول شش درعه عرض ده گره رنگ شمله به موجب ذیل طول نیزه پاو کم هشت درعه.

شمله علم احمدی کچهری سبز

شمله علم حضور عسکر کچهری زنگاری

شمله علم غفور کچهری سفید

شمله علم ملک کچهری سُرخ

شمله علم حیدری کچهری در طول نصف

شمله علم فتاح کچهری زرد

زنگاری و نصف سُرخ

شملة علم اسداللہی کچھری در طول نصف

سفید و نصف سبز

[P78/8247] علم دستی پیاده عسکر کچھریجات مربع زمین از ریشم سرخ در بافت دور آفتاب و شعاعی آن و پتی‌های حاشیه معہ ببری‌های آن سبز ایضاً در بافت عرض و طول علم یک و نیم درعه و یک گره معہ یک گره نیفہ و آفتاب در متن گرداگرد چہار گره و ہجده شعاع فی عدد طول دو گره عرض دو انگشت حروف در میان آن در علم قشونات عسکر اللہ اکبر و در قشونات اسداللہ الغالبہ از ریشم سفید در متن ببری دارد عرض حاشیہ شش گره من جملہ آن دو پتی حاشیہ ہر یک در عرض یک گره و ببری ہر چہار جانب حاشیہ بیست عدد فی طول پنج گره عرض یک گره در میان آن زمین خالی طول پاو کم دو گره عرض یک انگشت فوطہ دوتہی از ریشم سجع در بافت با ببری سبز طول سہ فوطہ درعه دو گره عرض سہ و نیم گره و یک روی آن ببری چلیپا شانزده [P79/8247] عدد جملہ ہر دو روی آن سی و دو عدد فی طول سہ و نیم گره عرض پا کم یک گره زمین خالی در میان ببری‌ها در طول یک و نیم گره در عرض یک انگشت طور نیزہ سہ درعه و سہ گره معہ دو لام بالا و پایین‌اند.

سر علم سوار عسکر کچھریجات مربع سُرخ‌رنگ طولاً و عرضاً چہار و پاو درعه نیفہ دو بہر طول پنج درعه عرض پنج گره در میان آفتاب زنگاری با سیزده خطوط شعاعی دور آفتاب گرداگرد یک درعه و نیم گره فی خط شعاعی طول یک درعه عرض چہار گره شملہ کمرنگ سیر طول شش درعه عرض دہ گره طول نیزہ پا کم ہشت درعه ببری‌ها بہ موجب ذیل:

[P80/8248]

در علم مغر کچھری یک ببری زنگاری در علم علی سوار کچھری دو ببری کلان کلان طول یک درعه عرض نیم درعه زنگاری فی عرض و طول بہ دستور بدین صورت: بدین صورت:

در علم حافظ کچھری چہار ببری کلان زنگاری فی عرض و طول بہ دستور بدین صورت:

در علم نور کچھری سہ ببری کلان زنگاری فی عرض و طول بہ دستور بدین صورت:

در علمِ قدّوس کچهری شش ببری کلان
زنگاری عرض و طول به دستور
بدین صورت:

در علمِ رحمان کچهری پنج ببری کلان
زنگاری عرض و طول به دستور
بدین صورت:

در علمِ شکور کچهری هفت ببری کلان
زنگاری عرض و طول به دستور بدین صورت:

[P81/8248] دو صدر ضابطه علم‌های خاص لشکر دو علم تحریر است آن را موقوف فرموده یک علم مقرر فرموده شد، باید که از تقارخانه یک علم خاص به طرف راست به فاصله چهل درعه استاده باید کرد و خیمه کچهری میرمیران از علم خاص به فاصله بیست و یک درعه استاد باید کرد و از کچهری مذکور خیمه میرمیران به فاصله سی درعه استاد باید کرد و گرد علم خاص و کچهری شصت درعه بر اسپ و پالکی و فیل احدی که سوار شده رفتن نباید داد و خود هم عامل باید بود.

[P82/8249] علم دستی سوار عسکر کچهریجات مثلث زمین از ریشم سُرخ درباقت دور آفتاب و شعاع آن و پتی‌های حاشیه معه ببری‌های آن از ریشم سبز ایضاً درباقت عرض علم یک و نیم درعه و دو گره طول دو گره کم دو درعه عین یک و نیم درعه و پنج گره نیفه یک گره در میان متن دور آفتاب گرداگرد چهار گره و هجده شعاع فی عدد طول دو گره عرض دو انگشت در میان آفتاب الله اکبر از ریشم سفید

دریافت در متن ببری ندارد عرض حاشیه چهار گره من جمله آن دو پتی^۱ حاشیه هریک در عرض پا کم یک گره ببری‌های حاشیه نوزده عدد فی طول چهار گره عرض یک گره پا بالا زمین خالی در میان ببری‌ها طول دو گره عرض یک انگشت فوطه دوتهی از ریشم سُرخ و ببری‌های آن از ریشم سبز دریافت طول فوطه سه درعه و سه گره عرض سه و نیم گره و یک روی آن ببری‌های چلیپا شانزده عدد جمله به هر دو روی سی و دو عدد فی فی عدد طول سه و نیم گره عرض پا کم یک گره زمین خالی در میان ببری‌ها طول یک و نیم گره عرض یک انگشت طول نیزه سه درعه و پنج گره معه دو لام بالا و این در. [P83/8250] سرِ عَلم سوار کچهریجات خود اسپ مرتب سُرخ رنگ طول و عرضاً چهار و پاو درعه نیفه دوتهی طول پنج درعه عرض پنج گره شمله سبز یکرنگ طول آن شش درعه عرض ده گره طول نیزه پاو کم هشت درعه در میان علم هندسه به موجب ذیل:

در عَلم حق کچهری، هندسه یک	در عَلم غنی کچهری هندسه دو
در علم ناصر کچهری هندسه سه	در علم امیر کچهری هندسه چهار
در عَلم برهان کچهری هندسه پنج	در عَلم خاتم کچهری هندسه شش
در عَلم عزیز کچهری هندسه هفت	در عَلم اللّهی کچهری هندسه هشت
در عَلم رشید کچهری هندسه نو	
[P84/8250] میر معین‌الدین	

عَلم دستی سواران سبزرنگ مثلث حاشیه سُرخ فوطه زنگاری علم عرضاً یک و نیم درعه و دو گره معه حاشیه طولاً دو گره کم دو درعه معه یک گره نیفه فوطه در طول سه درعه و سه گره عرض سه و نیم گره طول سه درعه و سه گره معه دو لام بالا و پایین زر. علم فیلی مثلث سبزرنگ حاشیه سُرخ فوطه زنگاری طول علم دو و نیم درعه در آن عین قطعه علم معه حاشیه دو درعه و شش و نیم گره و نیفه دوتهی یک و نیم گره عرض علم دو درعه و یک گره شمله طول سه درعه عرض دو و نیم گره طول نیزه سه و نیم درعه معه دو لام بالا و پایین زیر. [P85/8251] علم لشکر سبزرنگ مثلث حاشیه سُرخ شمله زنگاری عرض و طول چهار و نیم درعه معه حاشیه نیفه دوتهی طول پنج درعه عرض پنج گره شمله طول شش درعه عرض ده گره نیز طول پاو کم هشت درعه.

قطب‌الدین خان

علم دستی سواران مثلث سفید رنگ حاشیه سُرخ شمله سبز عرض علم یک و نیم درعه و دو گره معه حاشیه طول دو گره کم دو درعه معه یک گره نیفه آن فوطه در طول سه درعه و سه گره عرض سه و نیم گره طول سه درعه و سه گره معه دو لام بالا و پایین زیر.

علم فیلی مثلث سفید حاشیه سُرخ شمله سبز طول علم دو و نیم درعه در آن عین علم معه حاشیه دو درعه و شش و نیم گره نیفه دوتهی یک و نیم گره عرض علم دو درعه و یک گره فوطه طول سه درعه عرض دو نیم گره طول نیزه سه و نیم درعه معه دو لام بالا و آهنی زیرین.

[P86/8251]

علم لشکر مثلث سفید رنگ حاشیه سُرخ شمله سبز طول علم معه حاشیه چهار و نیم درعه عرض به دستور نیفه دوتهی طول پنج درعه عرض پنج گره شمله طول شش درعه عرض ده گره طول نیزه پاو کم هشت درعه.

بیر جنگ

علم دستی سواران مثلث زرد رنگ در میان شیر سُرخ فوطه سبز سُرخ عرض علم یک و نیم درعه و دو گره معه حاشیه و طول دو گره کم دو درعه معه یک نیفه آن فوطه در طول سه درعه و سه گره عرض سه و نیم گره طول نیزه سه درعه و سه گره معه دو لام و آهنی زیر.

علم فیلی مثلث زرد رنگ در میان شیر سُرخ و فوطه بر سُرخ طول علم دو و نیم درعه در آن عین علم دو درعه و شش و نیم گره نیفه دوتهی یک و نیم گره عرض علم دو درعه و یک گره شمله طول سه درعه عرض دو و نیم گره طول نیزه سه و نیم درعه معه دو لام و آهنی زیر.

[P87/8252]

علم لشکر مثلث زرد رنگ در میان شیر سُرخ و فوطه نیز سُرخ طول علم چهار و نیم درعه عرض به دستور نیفه دوتهی طول پنج درعه عرض پنج گره طول شمله شش درعه عرض ده گره طول نیزه پا کم هشت درعه.

فصل سیوم در ضابطه اعلام علاقه میریم.

علم دستی عسکر علاقه میریم موافق علم دستی عسکر علاقه میرمیران.

[P88/8252]

علم جهازات سرکار خداداد سُرخ‌رنگ عرض و طول برابر به قدر مناسبت جهاز در میان آفتاب زنگاری با سیزده خطوط شعاعی دور آفتاب یک درعه و نیم گره فی خط شعاعی طول یک درعه عرض چهار گره بر چهار کنج آن دو، دو ببری جمله هشت ببری فی طول یک درعه و دو گره عرض نیم درعه شمله زنگاری طول شش درعه عرض هفت گره تعداد شعاع و ببری موافق نوشته صدر داشته عرض و طول علم متناسب دیده به قدر ضرور تبار باید کرد.

[P89/8253]

فصل چهارم در ضابطه اعلام علاقه صدور.

سر علم جیش مثلث عرض و طول دو و نیم درعه از آن متن سُرخ یک درعه به هر دو بازو دو خط سفید هریک دوازده گره فوطه سبز طول پنج درعه عرض ده گره طول نیزه پاو کم هشت درعه.

[P90/8253]

سر علم احتشام مثلث عرض و طول دو و نیم درعه خطدار سفید و سُرخ و سبز هریک پاو درعه عرض فوطه آن سبز طول پنج درعه عرض ده گره طول نیزه پاو کم هشت درعه. علم دستی عسکر متعینه قلاع قلمرو سرکار خداداد موافق علم دستی عسکر حضور. علم دستی قشونات جیش یکرنگ سُرخ از تافته طول و عرض یک و نیم درعه و یک گره معه نیفه فوطه سبز طول سه درعه و دو گره عرض سه و نیم گره طول سه درعه و سه گره معه دو لام و آهن زیر. علم دستی قشونات قوم بیدر، مربع طولاً و عرضاً یک و نیم درعه و یک گره یکرنگ معه فوطه سُرخ طول نیزه به دستور.

[P91/8254]

علم دستی رساله‌های کوت کار مربع طولاً و عرضاً یک و نیم درعه و یک گره یکرنگ سفید فوطه زرد طول نیزه به دستور. علم دستی رساله‌های راجیوار مربع طول و عرض یک و نیم درعه و یک گره یکرنگ زرد فوطه سیاه طول نیزه به دستور.

علم دستی رساله‌های وکل مربع طول و عرض یک و نیم درعه و یک گره خطه‌وار سُرخ و زرد فوطه نیز [ه] به دستور خطه‌وار طول نیزه موافق صدر.

علم دستی رساله‌های قوم هنپدی مربع طول و عرض یک و نیم درعه و یک گره خطه‌وار سیاه

[P92/8254] و سفید فوطه آن بر به دستور خط‌ه‌وار طول نیزه موافق.
علم دستی رساله کبار مربع در طول و عرض یک و نیم درعه و یک گره یکرنگ معه فوطه زرد طول
نیزه به دستور.

علم دستی قشون احشام مربع طولاً و عرضاً یک و نیم درعه و یک گره یکرنگ سُرخ و فوطه سبز
طول نیزه به دستور.
سر علم میزدی لبان‌ها مربع در طول و عرض دو نیم درعه علم و فوطه یکرنگ سفید در میان علم
گاو بر آن نشان جوال طول نیزه پاو کم هشت درعه.

[P93/8255]

علم‌های قلاع قلمرو سرکار خداداد.

دو علم قلعه دارالسلطنت پتن مربع در طول و عرض هفت درعه یکرنگ سُرخ در میان آفتاب
زنگاری معه هجده شعاع دور آفتاب یک درعه طول هر شعاع یک درعه عرض دو گره شمله زنگاری در
حلول موافق علم عرضه دوازده گره.

علم‌های قلعبجات مفصله ذیل مربع در طول و عرض پنج درعه یکرنگ سُرخ در میان آفتاب زنگاری
معه سیزده شعاع دور آفتاب سه پاو درعه طول شعاع نیز سه پاو درعه عرض آن [P94/8255] دو گره
شمله زنگاری موافق طول علم عرض نیم درعه فی قلعه یک علم.

فَرخی اب حصار	فیض حصار	ظفرآباد	ملک شکوه
گردون شکوه	حافظ‌آباد	فتح‌آباد	مصطفی‌آباد
مرتضی‌آباد	نظریار	واجدآباد	جمال‌آباد
رحمان‌آباد	منظرآباد		

[P95/8256]

باب چهارم مشتمل بر دو فصل

فصل اول در بیان نشستن برخورداران در محفل خاص و راه رفتن در سواری عقب خود به دولت و
نصب کردن خیمه‌ها بر راست و چپ خیمه خاص.

فصل دوم در بیان مثل نشستن شش فرقه ریاست در محفل خاص و راه یافتن در سواری و فرود

آمدن در لشکر فیروزی.

به دست راست خود به دولت اول میرمیران بعد شأن میرخازن بعد شأن میریم.

به دست چپ خود به دولت اول میر آصف بعد شأن میرصدور بعدشان ملک التجار.

خیمه‌های کچهری هم به همین ضابطه نصب باید کرد.

[P96/8257]

مهرهای کچهریجات علاقه میرمیران زُمره

جمله هفدهم [هفده] کچهری الفتن مهر دوازده کچهری به موجب ذیل در صدر مرقوم است در آن
کنده سابق موقوف حال چنین ضابطه مقرر شده بسم الله الرحمن الرحيم فلان کچهری عسکر علاقه
میرمیران زُمره و فلان کچهری سوار عسکر مبارک علاقه میرمیران زُمره فلان کچهری سوار عسکر خود
اسپ علاقه میرمیران زُمره بدین موجب کنده باید کرد. بسم الله الرحمن الرحيم در همه مهرها باید کند.

پیاده عسکر سوار عسکر مبارک

اللّهی کچهری سالی حضور عسکر احمدی کچهری معز نور

ملک موقوف کچهری غفور کچهری رحمان شکور

سوار عسکر خود اسپه حق
علی و ارث کچهری
قدّوس موقوف

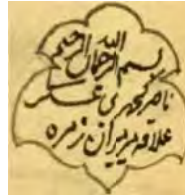
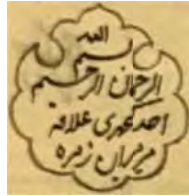
میرمیران کچهری زُمره

[P97/8257]

باقی پنج کچهری به موجب ذیل

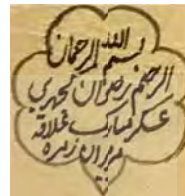
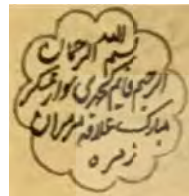
پیاده عسکر

مهر ناصر کچهری پیاده عسکر طول یک مهر احد کچهری طول یک انگشت و پنج
انگشت و پنج طاها عرض یک انگشت و طاها عرض یک انگشت چهار طاها:
چهار طاها:

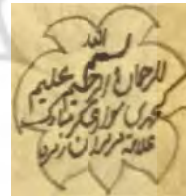
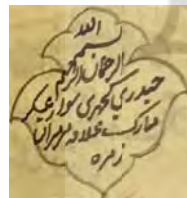
سوار عسکر مبارک

مهرِ رضوان کچه‌ری طول یک انگشت چهار
 مهرِ قایم سوار عسکر کچه‌ری ده بُرجی
 طاها عرض یک انگشت دو طاها موقوف:
 گرداگرد یک انگشت طاها:

[P98/8258]

مهرِ علیم کچه‌ری طول یک انگشت چهار
 مهرِ حیدری کچه‌ری طول یک انگشت چهار
 طاها عرض یک انگشت دو طاها:
 طاها عرض به دستور:

[P99/8258]

مهرهای کچه‌ریجات علاقه میر میران فوج جمله بیست و هفت کچه‌ری الفتن مهر نه کچه‌ری ذیل در صدر مرقوم است در آن کنده سابق موقوف و حال چنین ضابطه مقرر شد: بسم الله الرحمن الرحيم فلان کچه‌ری عسکر علاقه میر میران فوج فلان کچه‌ری سوار عسکر مبارک علاقه میر میران فوج فلان کچه‌ری سوار علاقه میر میران فوج بسم الله الرحمن الرحيم در همه مهرها باید کند.
 پیاده عسکر
 سوار عسکر خود اسپه

مقدم کچه‌ری سابق رشید کچه‌ری
 فتاح کچه‌ری
 حیدری کچه‌ری

اسدالدین کچهری

سوار عسکر مبارک

سوار کچریجات خود اسپه

حافظ کچهری

[P100/8259]

امیر کچهری

برهان

حاتم

عزیز

باقی هجده کچهری به موجب ذیل:

میرمیران کچهری

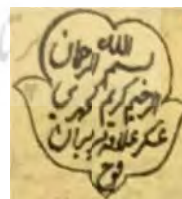
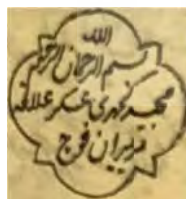
فوج

متمن مستطیل طول یک انگشت و شش طاها عرض یک انگشت و سه طاها جمله نُو خانه در میان
 هو السّطان چهر جانبِ آن بسم الله الرَّحْمَن الرَّحِيمِ و به چهار کنجِ آن میرمیران کچهری فوج حضور
 بدین ترکیب:

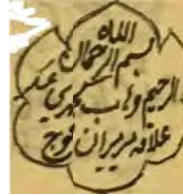
پیاده عسکر

مهر کریم کچهری مثل شکوفه گلِ یاسمین
 [P101/8259] طول مابین هر دو نوک
 در میان یک انگشت و سه طاها عرض یک
 انگشت و دو طاها:

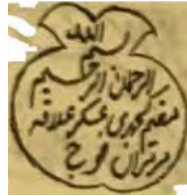

مهر و هاب کچهری پنج بُرجی و یک بالا که
 کلان است نوکدار طول یک انگشت دو طاها
 مهرِ مقیم کچهری به شکل انار بالا دو کنگره
 طول یک انگشت سه طاها عرض تا نوکِ

عرض یک انگشت یک طاها:

کنگره انار یک انگشت:

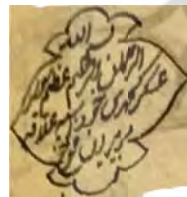
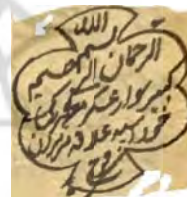
رحمانی نام سوار عسکر خود به نوزدهم اسپه
مقرر بافت قوم قریشی

رحمانی نام سوار به نوزدهم بافت عسکر خود
سه مقرر قوم قریشی

مهر سوار عسکر خود اسپه

مهر کبیر کچهری گل شش برگی دو برگ زیر و
بالا [P102/82.60] بلند عرض یک انگشت
بلند یک انگشت:

مهر عظیم کچهری عرض یک انگشت سه
طاها بلند یک انگشت:

مهر رافع کچهری بلند یک انگشت سه طاها
عرض در میان هر دو نوک مابین یک انگشت:

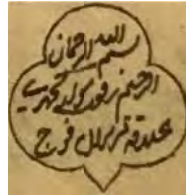
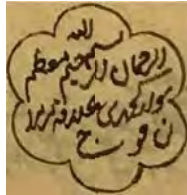
مهر معظم کچهری شکل گل نرگس بلند یک
انگشت سه طاها عرض مابین نوک‌ها یک
انگشت:

سوار کچهری بجات خود اسبه قوم مرهته

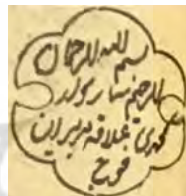
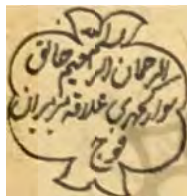
مهر رفعت کچهری شکل گل موگره طول یک
انگشت و سه طاها بلند یک انگشت:

مهر معظم کچهری شکل گل نرگس بلند یک
انگشت سه طاها عرض مابین نوک‌ها یک
انگشت:

[P103/8260]

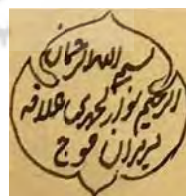
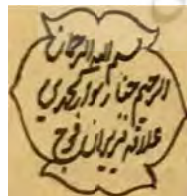
مهر ستار کچهری گل نرگسی با دو مدخل در میان یلند یک انگشت و یک طاها عرض در میان هر دو مداخل یازده طاها:
مهر خالق کچهری مثل دو انار که پایین هر دو باهم چسبیده زیر و بالا دو دو کنگره بلند یک انگشت یک طاها عرض در میان هر دو نوک انارین یک انگشت دو طاها:

به نوزدهم رحمانی نام سوار عسکر کچهری خود اسپه از قوم مرهته

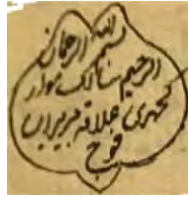
سوار کچهریجات خود اسپه مردم قزاق

مهر رحیم کچهری طول یک انگشت سه طاها عرض یک انگشت طاها:
مهر جبار کچهری طول یک انگشت پنج طاها عرض در بلندی در میان هر دو نوک یک انگشت:

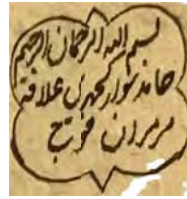

[P104/8261]

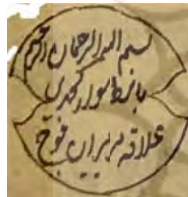
سالک کچهری شکل شکوفه انار طول یک انگشت... طاها عرض معه هر دو کنگره مدور و کنگره پایین یک انگشت:

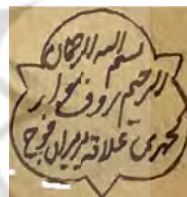
مهر حامد کچهری گل چهار برگه طول یک انگشت و یک طاها عرض معه هر دو کنگره زیر و بالا دوازده طاها:

باسط کچهری بلند یک انگشت و یک طاها عرض در میان هر دو نوک سیزده طاها:

مهر رؤف کچهری گل سه برگه در میان هر برگ یک یک کنگره طول و عرض معه کنگره یک انگشت و یک طاها:

به نوزدهم رحمانی نام سوار عسکر کچهری خود اسپه مقرر یافت قوم قریشی

به نوزدهم رحمانی سوار عسکر کچهری خود اسپه مقرر یافت قوم قریشی

[P105/8262]

ضابطه نوادر ایتها

الفی علم دستی قوم قریش و سادات پیاده عسکر سُرخ متن مرتب ابریشمی در طول یک درعه و نه گره و عرض یک درعه و نه گره و نیفه آن یک گره در میان متن آفتاب سبز مدور گرداگرد چهار گره و در میان آفتاب لفظ الله اکبر باید داشت از ابریشم سفید دریافت و شعاع آفتاب چهارده عدد فی شعاع طول دو گره عرض دو انگشت و حاشیه علم سُرخ شش گره من جمله آن دو پتی حاشیه سبز بر یکی در عرض یک گره و ببری سبز بر هر چهار جانب حاشیه بیست عدد ببری هریکی در طول پنج گره عرض گره و در میان آن زمین خالی در طول پاو کم دو گره و عرض یک انگشت فوطه دو نهر دریافت.

[P106/8263] از ابریشم سُرخ با ببری سبز در طول سه درعه و دو گره و در عرض سه و نیم گره در یک روی آن ببری چلیپا شانزده عدد و به هر دو روی آن جمله سی و دو ببری فی ببری در طول سه و نیم و عرض پاو کم یک گره و زمین خالی اندرون ببری فی ببری در طول یک و نیم گره و عرض یک انگشت و طول منزّه معه آهن زیر و بالا سه درع و سه گره.

رایت یعنی سرِ علم لشکر پیادهٔ عسکر کچریجات قوم قریش و دولت سُرخ و مرتب در طول چهار درعه و چهار گره در عرض چهار درعه و چهار گره و نیفه دوتهی در طول پنج درعه و در عرض پنج گره و در میان آن آفتاب مدور زنگاری گرداگرد [P107/8263] یک درعه و نیم گره و خطوط شعاعی آفتاب سیزده عدد فی خط شعاع طول یک درعه و عرض چهار گره و به هر چهار کنج آن فی کنج دو ببری جمله هشت ببری فی ببری در طول یک درعه و دو گره و عرض نیم درعه و شمله آن سُرخ طول شش درعه و عرض ده گره و در آن ببری‌های سبز فی ببری در طول شش گره و در عرض سه گره و طول نیزه هفت درعه و دوازده گره.

لوای سوار عسکر قوم قریش و سادات مثلث سُرخ ابریشمی عرض یک و نیم درعه دو گره طول دو گره کم دو درعه در آن عین علم یک و نیم درعه و پنج گره نیفه یک گره در میان علم آفتاب گرداگرد چهار گره و شعاع چهارده عدد فی عدد طول دو گره عرض دو انگشت آفتاب و شعاع از ابریشم سبز دریافت و در میان [108/8264] آفتاب لفظ الله اکبر باید داشت از ابریشم سفید دریافت عرض حاشیه چهار گره من جمله آن دو پتی حاشیه سبز یکی در عرض پاو کم یک گره و ببری حاشیه نوزده عدد فی ببری طول چهار گره عرض یک گره پاو بالا زمین خالی در میان ببری طول دو گره عرض یک انگشت عین حاشیه سُرخ و ببری‌ها از ابریشم سبز و متن علم ساده ببری ندالو شمله دو تھی از ابریشم سُرخ و ببری‌ها از ریشم سبز دریافت طول شمله سه درعه و سه گره عرض سه و نیم گره ببری‌های چلیپا یک جانب آن شانزده عدد و به هر دو جانب سی و دو ببری فی ببری طول سه و نیم گره عرض پاو کم یک گره زمین خالی در میان ببری طول یک و نیم گره عرض یک انگشت طول نیزه معه دو لام بالا و آهن زیر [P109/6264] سه درعه و پنج گره.

رایت سوار عسکر قوم قریش و سادات مرتب سُرخ طول و عرض چهار و پاو درعه نیفه دوتھی طور پنج درعه عرض پنج گره در میان علم آفتاب زنگاری گرداگرد یک درعه و نیم گره خطوط شعاعی سبز ده عدد زنگاری فی طول یک درعه عرض چهار گره و به چهار کنج دو دو ببری ساده زنگاری شمله سبزرنگ

عرض ده گره طول شش درعه طول نیزه هفت درعه و دوازده گره.

لوا و رایت قوم افغان و غیره به موجب ذیل

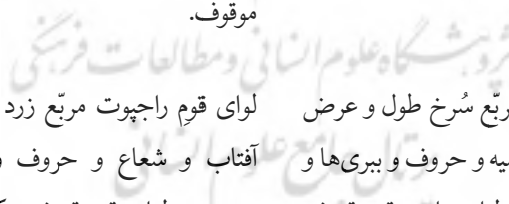
لوا و رایت قوم افغان و غیره به موجب ذیل
 لوای پیاده عسکر قوم افغان مربع سفید طول
 [P110/8265] و عرض و آفتاب و شعاع و
 حروف و حاشیه و ببری‌ها و غیره به موجب
 لوای پیاده عسکر قوم قریش مگر شمله یکرنگ
 سبز.

رایت سوار عسکر قوم افغان مربع سفید طول و
 عرض و آفتاب و شعاع و ببری‌های ساده و
 شمله سبز و غیره مطابق رایت سوار عسکر قوم
 قریش- شمله یکرنگ سبز.

لوای پیاده عسکر قوم مغل مربع سُرخ طول و
 عرض و آفتاب و شعاع و حروف و ببری‌ها
 [P111/8265] و غیره به موجب لوای قوم
 قریش مگر شمله سبز.

لوا و رایت اسدالدین مربع سُرخ طول و عرض
 و آفتاب و شعاع و حاشیه و حروف و ببری‌ها و
 شمله و غیره به موجب لوا و رایت قوم قریش
 پیاده عسکر.

لوای قوم دهقان و غیره در راجپوت مربع
 نافرمانی طول و عرض و آفتاب و شعاع و

به‌موجبِ لوای قوم قریش مگر شمله سبز
یکرنگ.
حروف و ببری‌ها و غیره به‌موجبِ لوای قوم
قریش مگر شمله سبز یکرنگ. موقوف.

[P112/8266]

لوای قوم مرهته پیاده عسکر مربع سُرخ و سفید
خطدار طول و عرض و آفتاب و شعاع و
حروف و غیره به‌موجبِ لوای قوم قریش مگر
شمله یکرنگ سبز.
رایتِ مجید کچهری مربع زردرنگ طول و
عرض و آفتاب و شعاع و غیره به‌موجبِ رایتِ
قوم قریش مگر شمله سبز.

لوای سوار عسکر خود اسپه مثلث سُرخ رنگ
طول و عرض و آفتاب و شعاع و حروف و
ببری‌ها و شمله و غیره به‌موجبِ لوای سوار
عسکر قوم قریش.
لوای سوار عسکر خود اسپه مربع سُرخ عرض
و طول و شمله به‌موجبِ رایتِ قوم قریش آفتاب
ندالو و به هر چهار کنج دو دو ببری سبز جمله
هشت ببری در متن هندسه به‌موجبِ ذیل:

قلعه کچهری

قوم قریش رشید

کچهری و غیره

رشید مقیم

۱ ۲

رؤف باسط

۳ ۴

وهاب

کبیر کچهری

۵ ۶

[P113/8266]

عظیم کچهری

رافع کچهری

۷ ۸

۹

ستار

۹

رایت سواران خود اسپ مرهته و قزاق به موجب رایت سوار عسکر خود اسپه در متن هندسه به موجب ذیل:

لوای سواران خود اسپ مرتبه و قزاق سه کنجی در طول نصف بالا سبز از مارچه و نصف زیرین سُرخ از کهارده طول و عرض به موجب لوای سوار عسکر و به هر ظفر رایت نیز به همین ضابطه باید داشت.

قوم مرهته

معظم کچهری	رفعت کچهری
۱۱	۱۰
خالق کچهری	ستار کچهری
۱۲	۷ موقوف

قزاق

هشت کچهری

برهان کچهری	امیر کچهری
۱۴	۱۳
عزیز کچهری	خاتم کچهری
۱۶	۱۵
جتار کچهری	رحیم کچهری
۱۸	۱۷
سالک کچهری	حامد کچهری
۲۹	۱۹
باسط کچهری	رؤف کچهری
۱۸ موقوف	۱۷ موقوف

[P114/8267]

در رایت سوار عسکر خود اسپ علاقه میرمیران زُمره رقم باید نوشت به موجب ذیل:

حق کچهری غنی کچهری
 عدقات

[P115/8267]

رایت یعنی سرِ علم کچهری جیش و احشام علاقه میر صدور زمین زرد رنگ مربع در طول و عرض سه درعه در میان آن ماهتاب مدور به رنگ نیله که در عرض یک درعه باشد که رنگ قرص میر صدور کچهری است و فوطه آن نیز در طول پنج درعه و عرض ده گره در میان قرص نیله از پارچه سفید طول نیزه پاو کم هشت درعه.

غفار کچهری	مالک کچهری	قادر کچهری	حکیم کچهری
هندسه یک	هندسه دو	هندسه سه	هندسه چهار

لوای کچهری محابت جیش و احشام علاقه میر صدور به موجب ذیل:

لوای کچهری محابت جیش و احشام علاقه میر صدور به موجب ذیل:	لوای کچهری محابت جیش و احشام علاقه میر صدور به موجب ذیل:
لوای کچهری محابت جیش و احشام علاقه میر صدور به موجب ذیل:	لوای کچهری محابت جیش و احشام علاقه میر صدور به موجب ذیل:

لوای قشون راجیوار و دهقان و غیره مربع	لوای قشون مردم هولسوار و حبشی کار منی...
یک رنگ زرد طول و عرض یک درعه و نه گره	مربع طول و عرض یک درعه و نه گره حاشیه و
فوطه آن سیاه در طول سه درعه و یک گره طول	فوطه آن سیاه و عرض حاشیه سه گره.
نیزه به موجب صدر.	

لوای قوم بیدر مربع در عرض و طول یک درعه	لوای قوم هندی علم مربع سیاه و سفید پتاپتی
و نه گره یک رنگ سرخ معه فوطه آن.	فوطه آن نیز به دستور علم در عرض و طول به
	دستور صدر.

[P117/8268]

لوای قوم ماسال مربع عرض و طول یک درعه	لوای قوم کوتقار مربع یک رنگ سفید در عرض
و نه گره متن سرخ و حاشیه آن سیاه در عرض	و طول مساوی یک درعه و نه گره فوطه آن زرد

سه گره باشد و فوطه هم سیاه طول نیزه
عرض و طول و نیزه به‌موجب صدر.
به‌موجب صدر.

لوای قوم راجیوار مربع بکرنگ زرد عرض و
طول مساوی یک درعه و نه گره و فوطه آن سیاه
پتاپتی عرض و طول مساوی یک درعه و نه گره
و عرض و طول به‌موجب صدر.
فوطه آن به دستور.

لوای قوم کبیار بکرنگ زرد و فوطه هم زرد
عرض و طول به‌موجب صدر.

[8269] تکراری

[P118/8270]

قوم زَنّاردار و شنیو قشقه و غیره ملی.

قوم زَنّاردار و شنیو قشقه یعنی استاده
می‌چسبانند دستار سفید به‌موجب نمونه باید
قوم زَنّاردار سمارت یعنی قشقه افتاده
می‌چسبانند دستار بکرنگ سفید به‌موجب
نمونه باید بست.

قوم زَنّاردار راماسخ یعنی قشقه سه خطی
می‌چسبانند دستار سفید به‌موجب نمونه باید
بست.

تعلقه وارث کچهری
مردمان جیش دستار منیر و هر دو هوی آن
نیزه‌بردار و دو لام‌بردار دستار سبز بی‌طرّه و
سرخ معه طره.
بی‌سرخ پلو.

[P119/8270]

چاوش و خدمتکار و فراش و غیره دستار سفید
به‌موجب نمونه باید بست.

قوم کایت و کهتری دستار سفید بی‌طرّه به‌موجب نمونه باید بست.

ضابطه دستار و قبای قوم قریش و غیره

قبای قوم قریش و دولت به موجب ضابطه
سرکار خداداد بیری.

قوم قریش و دولت نجیب‌الطرفین دستار سبز و
هر دو طرف به غیر هر دو پلوی آن سُرخ‌رنگ
باید بست. رنگ سُرخ رنگ آب است. خلقت
بشر از نطفه است و آن هم آب است. دلالت
نجیب‌الطرفین از سرخی هر دو پلو ظاهر
می‌شود، طرح دستار قریش و دولت
[P120/8271] طرح محمدی است یعنی
پلوی سُرخ عقب گذاشته بعد بستن دستار
شمله بر سر آورد روبه‌روی میانی طره نصب
باید کرد. پیغمبر ما صلی الله علیه و سلم
روبه‌رو طره نصب می‌فرمودند و عقب شمله
هم می‌آراستند از ده‌ها کوب گذاشتن شمله
موقوف کفه طره روبه‌رو نصب باید کرد و دیگر
قوم قریش جدیدالاسلام یعنی اسدالدین و غیره
طرح محمدی یکرنگ سبزه‌ها سُرخ پلو باید
بست.

[P121/8271]

قوم افغان دستار یکرنگ سفید باید بست
قبای قوم افغان بیری..... (موافق) ضابطه
سرکار خداداد.

قوم مغل دستار یکرنگ سُرخ به موجب نمونه
باید بست.
قبای قوم مغل سُرخ یعنی زمین سُرخ و بر آن
بیری سیاه بابت چهنیت.

قوم لوایت دستار یکرنگ سفید به موجب نمونه
باید بست.

ضابطه دستار و قبای قوم هنود:

قوم راجپوت:

قوم مذکور دستار یکرنگ زرد [P122/8272] قبای زرد بابت چهنیت^۱ زرد زمین و ببری سیاه. به موجب نمونه باید بست.

قوم زئاردار قنوجی و کور و غیره رنگ همچون زعفران ناسوده یعنی امرسی.

دستار قوم زئاردار مذکور به رنگ گل زعفران قبای امرسی بر آن ببری سیاه بابت چهنیت. ناسوده یعنی امرسی به موجب نمونه باید بست.

قوم دهقان و غیره دیسی:

دستار یکرنگ عوده به موجب نمونه باید بست. قبای ببری به رنگ عوده بابت چهنیت.

قوم مرهته:

[P123/8272]

قوم مرهته دستار و مدارس لهریه سُرخ و سفید قبای زمین سُرخ و ببری سفید بابت چهنیت. بابت چهنیت به موجب نمونه باید بست.

لباس مردمان کچهریجات جیش و احشام علاقه میرصدور دستار یکرنگ سیاه دینار جیش و احشام یکرنگ سیاه قبا.

قبای قبای

کچهریجات جیش کچهریجات احشام

سُرخ بابت بهارده سُرخ از رنگ ...

گیرد.

[P124/8273]

علم کاروان مثلث با خطوط سُرخ و سفید طول و عرض مطابق علم پیاده عسکر و شمله نیلگون و صورت اسپ بر آن دوخته باشد.

۱. نوع پارچه کتان دارای نقش و نگار گل‌کاری.

موقوف

علم کوتاهی باردت خانه یکرنگ سیاه مربع عرض و طول مطابق پیاده عسکر شمله نیلگون در میان نقاب سُرنگ رنگ ببری ضرور نیست.

علم کماتیان پنج رنگی مثلث عرض و طول مطابق پیاده عسکر شمله رنگ نیل.

علم برهمن پوری مثلث عرض و طول مطابق پیاده عسکر سفید در میان آن یک خط سُرخ شمله نیلی.

دو علم تعلقه هر دو بازار اردوی معلی مثلث با خطوط سُرخ و سفید عرض و طول مطابق پیاده عسکر شمله نیله.

[P125/8273]

علم مودی خانه یک خط چهار گره عرض از کهارده سُرخ و به دستور یک خط چهار گره عرض سفید در میان از پارچه سیاه لفظ مودیخانه و شمله آن نیم درعه عرض چهار درعه طول از پارچه سیاه و سُرخ طول و عرض علم دو و نیم درعه مربعه علامات آتش پارچه سیاه و علامات آب پارچه سُرخ است چرا که کوتاهی باروت هم متعلق والد.

[P126/8274]

داروغه‌هایی و متصدیان حضور مودی خانه ذمه میرمیران است حساب و جمع خرج آن مفصل نوشته به حضور آورده به دستخط خاص مزین می‌کنانیده باشند.

[P127/8274]

میرمیران

اسامی‌های سه هزار و یکصد گاو ذمه شما نموده شده است بر اسامی‌ها تقید نموده همیشه گاو

مذکور حاضر باید داشت و سوای آن چهل و هفت هزار و پانصد و یازده گاو علاقه هر دو بازار هستند از میان آن‌ها گاوان کرایه مقرر کرده آنک طلبیده در گروهجات علاقه ایشان برای کامکاری قلعه می‌داده باشند و گاوان کرایه که یک دفعه آنک می‌آرند حساب آن‌ها نمود زر نقد باید داد و گاوان نوکر را ماهوار حساب طلب کرده به حضور عرض نموده طلب باید دهانید.

تفصیل گاوان هر دو لشکر بازار

رکاب بازار

مالدیده اسامی	... عماده گاو		
کوجر گاو		
..... اسامی			
[P128/8275]			
بندی تما	کوشی تمام	رود سنگریر	گورم کنده رنگا
طا.....	ماهو.....	ماییر	هر...
پلنی تما	کوتی لنکا	مپندی و نکتا	هندی کوزا
اعمامت...	ما...	کا...	هما...
سکلاتی کروا	دودکوندا	چتور گنگا	اول کوپی در سیر و غیره
ما...	هما...	هما...	الب...
		مشارالیه	فلای ایکتا
	
		کوکتا	سموور بختا
	
		کولارانکتا	دمل ناکا
	

پرایکتا	تما	انیکتا در سیر	پونکنور تما
...
		ایکتا پسر نل وینکتا	بال کرو
	
		ودر وغیرہ	
	مال...	
			[P129/8275]
دیگر راما	راہ جنجال پلی	مُسلا	جنبو بھوی
.....
ہمت سنبو وری	بسل پوری بھویشی	دودک کنتی داس	شادی کومن بھوی
بھوی	بھوی
.....		
سنجوا بھوی	کنچی تن بھوی	آورنایک ویکتا	نگرگری زمل کوندن
.....	بھوی	بھوی
	
کاسی پورچک	تاپن پلی تمرا بھوی	ویہوپ متن بھوی	لمن بھوی
داس بھوی
.....			
کنچی ویرا بھوی	کامن پلی کوس رای	وینکت کیری گوشہ	بنگلور واسن بھوی
.....	بھوی	ریت
	
قصبہ برکی ناگردی	کوم کنتہ تمن بھوی	کوند بلی واشن	گوپال لورحین
.....	بھوی	بھوی
	
ہندوپور شیخ داور	وینکتہ پلی ہتمن	ویرپلی رمین بھوی	ماونور کندن بھوی
.....	بھوی
		

کوتل چتامعہ سندر	اوپل پار تعلقہ	وینکر کوتہہ ترپتی	وینکر کوتہہ موکلا
بھوی	کوندن پلی	بھوی	بھوی
.....

[P130/8276]

تب سمندر سح داور

زنگ سمندر شیخ

چنکر بھوی

.....

مین

.....

کرپا بھوی

مشاڑالیہ

.....

.....

بوچاری بھوی

.....

دودماس پلی

کوند کل سستی

علامہ کوپڈی تمن

کوت چر دامدار

.....

درسی بھوی

بھوی

کروا

.....

.....

.....

کچھن بھوی

دود بالاپور نمن

تب سمندر کورچر

وینکتا بھوی

.....

بھوی

ماکا

.....

.....

.....

[P131/8276]

موت نکافیض

کنچل بسولنکا

کورچر وینکتا

رتل کوپڈا

حصار

متعلقہ... حصار

.....

.....

.....

.....

.....

.....

زمک سمندر بھولی

مدگیری ککا

دھرم وار ترمل

کونی لکا

کشا

.....

کوتی

.....

.....

.....

بابت تعلقہ

تامری دودتما

تاووی کوریر تما

کنکوندی

.....

.....

.....

شاه گنج بازار

.....
کریت نانک	کشنا نایک	کالونا نایک	گویند نایک
.....
وهاکو نایک	نیلکانایک	متھرا نایک	کلن نایک
.....
			[P132/8277]
علم شاما نایک	لچھا نایک	رما نایک	کشنا نایک
.....
اودوز نایک	کھنا نایک	تھاور مھوتره	رامو نایک
.....
			کملا نایک
		

باید که از گورچران دوربران و غیره ضامنی مضبوط گرفته همه‌ها مدام حاضر دارند.

[P133/8277]

برای حمل تیرهای درخش هشت صد و سی عراده به‌موجب ذیل مقرر فرموده شده است باید که همه عراده‌ها معه گاوان حاضر دارند.

لایب عراده

.....
تیر درخش صف‌شکن	تیر درخش قلعه‌شکن
.....
.....
.....
.....
.....
بالف..... عراده	اهمات... عراده

مذکور همیشه تیار و حاضر باید داشت و بر آن یک داروغه و یک چودهری مقرر باید کرد

..... جوق شهاب‌داران

..... اسم

فی رسم معه شهاب

..... شهاب

..... منها به دست شهاب‌داران به حساب فی اسم دو شهاب.

.....

..... افزود لوازمه

.....

... فی عراده هما عدد

... عراده

[P135/8278]

مهر آصف کچهری

چهارده هزار گاو بنابر دانه آوردن اسپان طویلات مقرر فرموده شده است در ماهدنی گاو دوازده قلم بنابر رفتن هرروز چهار گروه بنابر پُرکرده آوردن دانه هرروز سه گروه مقرر نموده شده است باید که فی ماهه حساب خالی زمین و پُرکرده آوردن نموده به حضور عرض کرده طلب می‌دهانیده باشند و فی گاو من جمله در ماهه جاگیر سه قلم ماهوار مقرر سالیانه جاگیر فی گاو سه راحتی و شش قلم مقرر کرده باید داد و در طلب گاووان وضع باید نمود و همواره از تعلقات بر گاووان نوکر غله خوردنی اسپان طلبیده معرفت میرمیران پاسبان طویله رسانیده از کچهری میرمیران رسید بلک از مهر و دستخط خاص دهانیده باشند و رسید خرج هرروز از کچهری میرمیران به حضور مودی خانه می‌دهانیده باشند.

...

به هجد آصف کچهری ملک فی کچهری چهار صد گاو نوکر شرح آن‌ها یک راحتی و دو قلم مقرر کرده فی گاو سالیانه سه راحتی و شش قلم مقرر چهار صد گاو را جاگیر در تعلقات کچهری آن‌ها [P136/8279] دهانیده از آن فی کچهری دوصد گاو در حضور باید داشت و دوصد گاو در کچهری بعد شش ماه دوصد گاو حضور تعلقات فرستاده عوض آن دیگر دوصد گاو که در کچهری هستند در

حضور می‌طلبیده نوکری می‌گرفته باشند و برآورد در ماهه آن‌ها ماهوار نوشته به‌حضور عرض گاو می‌شود زود نوکر باید داشت.

[P137/8279]

صدور کچهری

اسامی‌های دوهزار و پانصد گاو ذمه شمار نموده شده است بر آن‌ها تقید داشته همیشه گاو آن مذکور حاضر باید داشت و از آن‌ها اهک برای کامکاری باید طلبید سوای آن در کچهری شما یک لک گاو نسیانه مقرر و تفصیل آن در ذیل مرقوم است من جمله گاو نسیانه نیز برای آوردن اهک گاو آن به‌کرایه مقرر کرده همواره اهک طلبیده به کامکاری می‌داده باشند و قلت اهک شدن نباید داد هر قدر گاو نسیانه یک دفعه اهک می‌آرند حساب آن‌ها نموده زر نقد باید داد و حساب نوکران گاو آن ماهور نموده به‌حضور عرض کرده طلب می‌دهانید باشند.

شکرو نایک	هرحی نایک	بابو نایک	نیله نایک
.....

[138/8280]

در حکم نامه میرخان این قلم مندرج است. ضابطه داغ‌های سرکار خداداد. معه نقش‌های آن در ذیل مرقوم است همه داغ‌ها سربه مهر میرمیران در خزانه باید داشت وقت کار حسب‌الطلب میرمیران فرستاده باشند داغ کرده باز مهر نموده نزد ایشان خواهند فرستاد اگر داغی شکسته شود موافق نقشه درست باید کرد.

داغ حضور عسکر کچهری بیری استاده
داغ اسداللهی کچهری بیری افتاده طول
طول بیری یک گره و پاو انگشت عرض
بیری یک گره پاو انگشت عرض در میان
در میان بیری پاو کم یک انگشت.
بیری پاو کم یک انگشت.

گاو آن جنسی/خسی گاو آن کبار بر ران گاو آن جنسی بر ران گاو آن کپار بر ران
بر ران راست: راست معه کاف: راست معه کاف: راست معه کاف:

[P139/8280]

بر ران راست	داغ فتّاح کچھری	بر ران راست	داغ احمدی کچھری
کباری هندسه دو معه کاف:	گاوان جنسی هندسه دو:	کباری هندسه یک معه کاف:	گاوان جنسی هندسه یک:
	۲		۱
بر ران راست کباری هندسه چهار معه کاف:	ملک کچھری جنسی هندسه چهار:	بر ران راست کباری هندسه سه مع کاف:	حیدری کچھری جنسی هندس سه:
	۴		۳
داغ اسپان طویلہ جات ہر پنج سوار عسکریجات و غیرہ بہ شکل ہلال بر ران راست:	بر ران راست:	غفور کچھری	
		۵	
گاوان سوار عسکر کچھری بر ران راست:	داستان اسپان سواران خود اسپ بر ران راست حرف ح:		

۹

ح

[P140/8281]

داغ گاوان کوتهی بردار بر ران راست لفظ
 طاجن:

حمال

طاجن

داغ گاوان و جاموسان عراده‌های غله و گاوان
 گچ کاره کارخانه به شکل برگ تنبول بر ران
 راست:

داغ جانوران امرت محل به شکل هلال
 بالای هر دو نوک آن یک‌یک مرکز برابر
 نصف هلال بر ران چپ:

[P141/8281]

داغ گاوان کیاری طویله‌جات تتاج و گاوان
 دانه‌آور و گاوان خیمه‌بردار طویله‌جات و
 شتران و گاوان شترخانه شکل هلال بر ران
 راست:

فیل

داغ گاوَن رنگاره حلقهٔ مدوَر در میان آن
حلقهٔ مدوَر خورد و اندرونِ آن چهار پاره بر
ران راست:

داغ سگان شکاری لفظ سگ:

سگ

داغ گاوَن نجم لفظ نجم بر ران راست:

نجم

داغ گوسفندان و میشان سرکار خرگوش:

بز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسول محمد وآله واصحابه اجمعين فانكروا لي
 علم وادم چون انواع كانيات را وقت سحر و از مكن غيب بنصه شهبه و طوبه كبر
 بنوع بشتر از ساير اجناس و انواع شرف امتياز بنصه و اخصان
 بحسب اوضاع و اطوار علامتي كرامت نمود و بعضي بسبب زمين را بعلت
 در و بارها و راهها معلوم خلاقي كرده اند و اول روز كار را از ترود و تحصيل
 بري جادو امصار و راهها بنده كماله قال الله تعالى والقي في الارض رسولا
 ان تبين لكم و انهارا و سبيل العلم تمتدون و علامات
 التخم هم يمتدون يعني براند اخت بر زمين كو با بلبه را تا كه نياه شود
 بشما و پيدا كرد و در و بارها و راهها را تا كه شمارا ياب شويد و ظاهر
 علامات و روشن خست ستارگان را تا او شان راه يابند بعد

